

Vejledning om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd

Kontor
Bredbånd

Dato
18. april 2024

J nr. 1601-4015

/ RBW

Vejledning om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd	1
1. Indledning	4
2. Afgrænsning af, hvilke subjekter der kan afholde et udbud og på hvilket tidspunkt	5
2.1. Hvem kan anvende rammeregelsættet?	5
2.2. Pilotordning.....	5
3. Støtteberettigede adresser	5
3.1. Hastighedsgrænsen	5
3.2. Typer af støtteberettigede adresser	6
3.3. SDFI's bredbåndskort.....	6
3.4. Tildelt eller har fået tilsagn om midler fra andre statslige ordninger.....	7
4. Konkurrencepræget udbudsprocedure samt indgåelse af kontrakt med leverandør	8
4.1. Vilkår.....	9
4.1.1. Erklæringer.....	9
4.1.2. Krav til etableringen af det faste bredbåndsnet	11
4.1.3. Færdiggørelse af projektet.....	13
4.1.4. Dækning af adresser omfattet af udbuddet.....	13
4.1.5. Profitabilitetsgab (§ 13)	14
4.1.6. Engrosadgang	16
4.1.7. Krav til den passive fysiske infrastruktur (§ 25)	20
4.1.7. Tidsplan.....	21
4.1.8. Udbetaling af midler (§§ 18-20)	21
4.1.9. Tilbagebetaling af støtte i tilfælde af overkompensation (§ 22)	21
4.1.10. Videreudbygning	22
4.2. Hvem kan byde på et projekt?.....	22
4.2.1. Virksomhedens størrelse	23
4.3. Tildelingskriterier	24
4.4. Tilbudsgivers tilbud og vurderingen heraf	25
4.4.1. Alene modtaget ét tilbud	25
4.4.2. Udelukkelse, egnethed og dokumentation.....	25
4.4.3. Tjekliste	26
4.5. Tilbudsgivers vedståelsesfrist.....	27
5. Kommunens ansøgning om godkendelse af projektet (først-til-mølleprincippet)	27
5.1. Indsendelse af ansøgning om forhåndsgodkendelse.....	29
5.1.1. Afslag på ansøgning	30

**Styrelsen for Dataforsyning
og Infrastruktur**

Rentemestervej 8
2400 København NV

T: 72 54 55 00
E: sdfi@sdfi.dk

www.sdfi.dk

5.1.2. Bortfald af godkendelse	30
5.1.3. Annullering af projekt	30
5.1.4. Loft for forhåndsgodkendelse af ansøgninger	30
5.2. Krav til indhentning af udrulningsplaner og den offentlige høring	31
5.2.1. Indhentning af udrulningsplaner	31
5.2.2. Kommunens offentlige høring	34
5.3. Eksempel på høringstekst til brug for offentlig høring	35
5.4. Endelig adresseliste	36
6. SDFI's endelige godkendelse af igangsættelsen af et kommunalt udbud	36
7. Muligheden for videreudbygning fra det etablerede net	38
8. Opmærksomhedspunkter efter afholdt udbud	39
8.1. Underretning om tildelingsbeslutning	39
8.1.1. Konditionsræssige tilbud	39
8.1.2. Ikke-konditionsræssige tilbud	39
8.2. Aflysning	39
8.3. Standstill-periode	40
8.4. Indgåelse af en kontrakt	40
8.5. Offentliggørelse af oplysninger	41
9. Udbetaling og tilbagebetaling af støtte	41
9.1. Støtteberettigede omkostninger	42
9.2. Rateudbetaling eller engangsudbetaling	42
9.3. Helt eller delvist bortfald af støtte	42
9.3.1. Urigtige eller vildledende oplysninger	43
9.3.2. Projektet er ikke gennemført som forudsat	43
9.3.3. Fristen for projektets gennemførelse overskrides	43
9.3.4. Der er indgået aftaler om arbejder eller leverancer vedrørende det konkrete projekt, før gennemførelse af udbuddet	43
9.3.5. Støttemodtager opfylder ikke de nærmere vilkår for støtte	43
9.4. Støttemodtagerens projekt bliver dyrere end forventet	44
9.5. Videregivelse af oplysninger om udbetalt støtte	44
9.6. Afgrænsning i forhold til de minimis-støtte	44
10. Tilbagebetaling i tilfælde af overkompensation	45
11. Tilsyn	46
11.1. Det kommunale tilsyn	46
11.2. Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturens tilsyn	46
11.2.1. Reaktivt tilsyn	47
11.2.2. Proaktivt tilsyn	47
11.2.3. Muligheden for at træffe afgørelse	47
12. Klageadgang	47
12.1. Klageberettigede	48
12.2. Klager over udbudsretlige forhold	48

12.3. Klager over engrosvilkår	48
12.4. Klageadgang over styrelsens afgørelser i forbindelse med sit tilsyn ...	48
13. De minimis-støtte	49
13.1. Støtteloft	49
13.2. Virksomhedsbegrebet.....	50
13.3. Den 3-årige periode.....	51
13.4. Hvornår anses støtten for ydet?	51
13.5. Kumulering af støtte	51
13.6. Overvågning og rapportering.....	51
Indtil det centrale register er oprettet og dækker en periode på 3 år, skal en kommune, der ønsker at yde de minimis-støtte til en virksomhed, give den pågældende virksomhed skriftlig eller elektronisk meddelelse om støttebeløbet udtrykt i bruttosubventionsækvivalent, fx i form af direkte tilskud, og om støttens karakter af de minimis-støtte under direkte henvisning til forordningen.	52
Det er endnu uafklaret, om der i Danmark oprettes et nationalt register. Erhvervsministeriet er ved at afklare dette. Spørgsmål i relation til registeret kan i første omgang rettes til SDFI, som herefter eventuelt vil tage kontakt til Erhvervsministriet.	52
13.6.1. Fristen for indrapportering.....	52
13.6.2. Fortegnelse over de minimis-støtte.....	52
13.6.3. Forpligtelse til udlevering af oplysninger til Kommissionen efter anmodning	52
13.7. Erklæring om de minimis-støtte.....	53
14. Regelgrundlag.....	53
14.1. Den kommunale støtteramme	53
14.1.1. Erhvervsfremmeloven	53
14.2. De minimis-støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet.....	54
15. Hvor kan man finde svar på spørgsmål om støtteordningen?	54
Bilag	54

1. Indledning

Denne vejledning vedrører kommunernes mulighed for at yde støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd efter reglerne i bekendtgørelse nr. [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Vejledningen har til formål at uddybe og specificere de krav, der stilles til kommunerne i medfør af ovennævnte bekendtgørelse, herunder særligt med henblik på at sikre overholdelsen af EU's statsstøtteregler. Den støtte, der kan gives til etablering af net til højhastighedsbredbånd, skal afsættes på de respektive kommuners egne kommunale budgetter.

Vejledningen er tænkt som et værktøj for kommunerne og har til formål at skabe klare rammer for, hvordan kommunerne kan støtte etablering af digital infrastruktur med henblik på at understøtte en bedre dækning med bredbånd i lokale områder.

Hele vejledningen bør læses igennem, inden kommunen igangsætter en proces med henblik på at yde støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Eventuelle spørgsmål til vejledningen kan stilles til [x].

Vejledningen er opbygget således, at den særligt behandler de overordnede rammer for, hvordan en kommune kan yde støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Vejledningen præsenterer de forskelle procestrin, som kommunen skal igennem, i kronologisk rækkefølge.

Afsnit 2: Afgrænsning af, hvilke subjekter der kan anvende ordningen og på hvilket tidspunkt

Afsnit 3: Beskrivelse af de krav, der gælder i forhold til, hvornår en adresse anses for at være støtteberettiget.

Afsnit 4: Overordnet beskrivelse af den konkurrenceprægede udbudsprocedure, herunder de krav, der skal indgå i kommunens materiale.

Afsnit 5 og 6: Kommunens ansøgning om godkendelse af kommunalt projekt om etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Afsnit 7: Muligheden for videreudbygning fra et bredbåndsnetværk, der er etableret med offentlig støtte.

Afsnit 8: Opmærksomhedspunkter efter afholdt udbud.

Afsnit 9: Regler om udbetaling af støttemidler.

Afsnit 10: Tilbagebetaling ved overkompensation.

Afsnit 11: Kommunalt tilsyn med støttemodtager og SDFI's tilsyn med det kommunale projekt.

Afsnit 12: Klageadgang.

Afsnit 13: Mulighed for de minimis-støtte (separat støtteform).

Afsnit 14: Regelgrundlag.

Bilag

2. Afgrænsning af, hvilke subjekter der kan afholde et udbud og på hvilket tidspunkt

2.1. Hvem kan anvende rammeregelsættet?

Det vil alene være en kommune, eller flere kommuner i samarbejde, der kan anvende regelsættet. Det vil således ikke være muligt for andre juridiske personer at bruge de regler, som Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har fastsat.

Det vil være muligt for flere kommuner i samarbejde at etablere et projekt med henblik på at yde støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Det vil være op til de enkelte kommuner at vurdere, om de ønsker at indgå i et samarbejde med en anden kommune, herunder hvordan dette skal ske (fx om det skal ske via et § 60-fællesskab), hvor mange midler hver kommune vil stille til rådighed m.v.

2.2. Pilotordning

Støtteordningen vil i første omgang alene være mulig for et begrænset antal kommuner. Pilotordningen gennemføres for at sikre, at den mulige negative påvirkning af markedet bliver så lille som mulig og for efterfølgende at foretage relevante justeringer af regelsættet.

I pilotfasen vil det alene være maksimalt 10 kommuner, der vil have mulighed for opstarte et støtteprojekt med henblik på udrulning af digital infrastruktur. Styrelsen vil godkende ansøgninger efterhånden som de fremsendes (først-til-mølle), jf. nærmere herom i denne vejledning.

Pilotfasen løber fra den 1. juli 2024 – 30. juni 2026, og det er i denne periode, der kan igangsættes et projekt om støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

3. Støtteberettigede adresser

Bekendtgørelse nr. [X] af [X] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd indeholder reglerne for, hvilke adresser en kommune kan yde støtte til med henblik på etablering af net til højhastighedsbredbånd. De nærmere kriterier for, hvilke adresser der er støtteberettigede, er beskrevet nedenfor.

3.1. Hastighedsgrænsen

En kommune kan alene give støtte til adresser, hvor der i forvejen er en bredbåndsdækning på mindre end 100 Mbit/s download via en fast forbindelse. Hvis der foreligger konkrete planer om at etablere bedre bredbåndsdækning på adressen inden for en relevant tidshorisont, der ikke kan udgøre mindre end 2 år, kan der dog ikke gives støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd på adressen.

Herudover vil der ikke kunne gives støtte til en adresse, der har en bredbåndsdækning på minimum 600 Mbit/s via mobilt bredbånd. Dette skyldes, at det politisk er besluttet, at mobilt bredbånd indgår i den nationale bredbåndsmålsætning om, at alle boliger og virksomheder skal have adgang til 100/30 Mbit/s i 2025.

Den relevante tidshorison

Når kommunen skal vurdere eventuelle planer om at etablere bedre bredbåndsdækning til adressen inden for en relevant tidshorison, drejer det sig om, at kommunen skal indhente og verificere eventuelle planlagte private investeringer (udrulningsplaner) for bedre bredbåndsdækning til adresserne. Den relevante tidshorison skal som minimum svare til den tidshorison, som kommunen fastsætter for etableringen af det planlagte støttede net, fra tidspunktet for offentliggørelsen af den offentlige høring om kommunens udbud og indtil nettets idriftsættelse (dvs. indtil leveringen af engros- eller detailtjenester starter på det støttede net).

Hvad der nærmere skal forstås ved, at der foreligger konkrete planer om at etablere bedre dækning til adressen, fremgår af afsnit 5.2.1. Indhentning af udrulningsplaner, hvortil der henvises.

3.2. Typer af støtteberettigede adresser

Det er valgfrit, hvilke typer af adresser som en kommune kan yde støtte til med henblik på etablering af net til højhastighedsbredbånd. Støtten er fx ikke begrænset til, at den alene kan gives til en adresse, hvor der ligger en helårsbolig eller et sommerhus.

Det er heller ikke et krav, at adressen er beliggende i landzone, byzone eller i et sommerhusområde. Det vil være op til den enkelte kommune at udpege de adresser, kommunen ønsker at yde støtte til. Det eneste krav er, at adressen som udgangspunkt fremgår på Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturens bredbåndskort, jf. nærmere herom i afsnittet nedenfor, og at der på adressen derfor er en bredbåndsdækning på mindre end 100 Mbit/s download via en fast forbindelse og mindre end 600 Mbit/s download via mobilt bredbånd.

3.3. SDFI's bredbåndskort

Det er som altovervejende hovedregel en forudsætning for, at der kan gives støtte til en adresse, at den fremgår på det nationale bredbåndskort, der udarbejdes af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur. Kortet kan tilgås her: [\[X\]](#).

På styrelsens hjemmeside er en vejledning, der forklarer kortets funktioner, herunder hvordan kortet fungerer.

Som altovervejende hovedregel kan en kommune således ikke medtage en adresse i et projekt, hvis adressen ikke fremgår på SDFI's bredbåndskort.

I særlige tilfælde kan der i et kommunalt projekt medtages en adresse, som ikke fremgår på styrelsens bredbåndskort. Dette kræver dog, at den enkelte kommune retter henvendelse til SDFI med henblik på en vurdering af, om en adresse ved en fejl er blevet indberettet med en forkert bredbåndsdækning. SDFI skal have forholdt

sig til kommunens henvendelse, inden kommunen igangsætter et kommunalt udbud. Det vil ikke være muligt for en borger at fremsætte en sådan indsigelse.

Styrelsen vil behandle kommunens henvendelse om den konkrete adresse hurtigst muligt og vil løbende opdatere det nationale bredbåndskort.

SDFI's bredbåndskort er baseret på oplysninger fra alle bredbåndsudbydere om, hvordan deres bredbåndsdækning er i dag, og om de har konkrete planer for udrulning inden for tre år. Hvis en udbyder har godtgjort over for SDFI, at denne har en konkret plan om at forbedre dækningen på en adresse inden for tre år, vil adressen være på kortet, hvilket betyder, at adressen ikke er støtteberettiget.

En adresse vil altid være , hvis den ikke har en bredbåndsdækning på mindre end 100 Mbit/s download via en fast forbindelse og minimum 600 Mbit/s download via mobilt bredbånd.

Det kan være nødvendigt at zoomer ind på kortet for at kunne identificere de forskellige farvekoder.

Hvis en adresse fremgår med på kortet skyldes det, at adressen, iflg. bredbåndskortet, er støtteberettiget.

Kortet afspejler den dækning, som bredbåndsudbyderne har oplyst til SDFI inden for en fastsat indberetningsfrist. Det kan ikke udelukkes, at enkelte adresser kan være registreret med en forkert dækning, og dermed har fået en forkert farve.

Findes der allerede bredbåndsdækning med en højere hastighed end de ovenfor nævnte, kan der ikke gives støtte til adressen, uanset hvordan adressen er markeret på kortet.

SDFI's bredbåndskort er ikke bindende i forhold til SDFI's godkendelse af de adresser, der kan gives støtte til. Kortet er vejledende og indeholder en afgrænsning af de adresser, som en kommune – som udgangspunkt – kan medtage i et projekt.

3.4. Tildelt eller har fået tilsagn om midler fra andre statslige ordninger

En kommune kan ikke beslutte at yde støtte til en adresse, der er omfattet af et projekt, som i forvejen er tildelt eller har fået tilsagn om midler fra statslige ordninger om tilskud til projekter om etablering af net til højhastighedsbredbånd, fx Bredbåndspuljen.

En kommune skal derfor sikre sig, at de adresser, der ønskes omfattet af projektet, ikke allerede har fået tildelt eller modtaget tilsagn om støtte fra andre statsstøtteordninger. Ved tvivl kan SDFI kontaktes.

Det gælder også for eventuelt modtaget de minimis-støtte, da der ikke kan gives støtte til dækning af de samme omkostninger. Man kan læse mere om de minimis-regelsættet, herunder hvordan og hvornår man kan yde de minimis-støtte, henvises der til afsnit 13. De minimis-støtte.

4. Konkurrencepræget udbudsprocedure samt indgåelse af kontrakt med leverandør

Det er et krav, at den støtte, der gives til etablering af net til højhastighedsbredbånd, tildeles en tilbudsgiver på baggrund af en åben, transparent og ikkediskriminerende teknologineutral udbudsprocedure, der skal gennemføres i overensstemmelse med udbudsloven.

Af de statsstøtteretlige regler fremgår det, at udbuddet bør gennemføres i overensstemmelse med udbudslovens principper for offentlige udbud.

Kommunerne vil derfor skulle afholde et udbud, hvori det sikres, at det økonomisk mest fordelagtige tilbud vælges, og hvori der ikke stilles krav om, at der skal benyttes en bestemt teknologi, dog således, at det skal sikres, at støtten kun kan ske til etablering af net til højhastighedsbredbånd¹, som defineret i § 3, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Udbuddet skal være offentligt tilgængeligt, hvilket blandt andet indebærer, at materialet skal offentliggøres det mest hensigtsmæssige sted på kommunens hjemmeside.

Herudover skal kommunen på forhånd opstille objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kvalitative tildelingskriterier, og den relative vægtning af hvert kriterie skal angives. De kvalitative tildelingskriterier skal afvejes mod det ønskede støttebeløb. Ved ensartede kvalitetsvilkår, skal den tilbudsgiver, der anmoder om det laveste støttebeløb, vinde udbuddet og tildeles støtte.

Det vil være op til den enkelte kommune at fastsætte deres egne kvalitative tildelingskriterier, men en række krav skal overholdes, så udbuddet overholder de europæiske statsstøtteregler, herunder det regelsæt, SDFI har udarbejdet.

SDFI skal godkende et kommunalt projekt, inden udbuddet igangsættes, men godkendelsen betyder alene, at styrelsen har konstateret, at reglerne i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd som udgangspunkt er overholdt. SDFI's godkendelse betyder ikke, at styrelsen har gennemgået og godkendt materialet i sin helhed. SDFI anbefaler dog, at kommunerne tager afsæt i dette vejledningsmateriale samt bekendtgørelsen, når de skal udarbejde deres udbudsmateriale.

---

¹ : Fiberbaserede adgangsnet (FTTx), avancerede opgraderede kabel-tv-net, der mindst anvender DOCSIS 3.0-standarden og visse avancerede trådløse net, der muliggør vedvarende høje hastigheder til den enkelte abonnent.

Nedenfor er skitseret nogle af de vilkår, som en kommune skal medtage i deres udbudsmateriale (dvs. udbudsbekendtgørelse, udbudsbetingelser, kontraktbilag m.v.).

SDFI har udarbejdet vejledende tekster, som kommunerne kan anvende i deres materiale, herunder med en angivelse af, hvor i udbudsmaterialet, teksten skal indsættes.

4.1. Vilkår

En kommune skal sikre, at de krav til vilkår, der fremgår af §§ 10-15, 18, 22-25, jf. § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd overholdes, når udbudsmaterialet udarbejdes. Det er ikke tilladt at fastsætte krav, der er i strid med disse bestemmelser, ligesom tilbudsgivers tilbud ikke kan indeholde forbehold herom.

De krav, der som minimum skal medtages i udbudsmaterialet, og som dermed ikke kan fraviges, fremgår nedenfor i afsnit 4.1.1 – 4.1.10.

Kommunerne skal herudover fortsat sikre sig, at de overholder de øvrige krav i bekendtgørelsen, herunder i forhold til, hvilke adresser der er støtteberettigede, kortlægningen heraf m.v.

Kommunerne har, som det fremgår ovenfor, mulighed for at fastsætte yderligere krav, det kunne fx være krav om datasikkerhed, kvalitetskrav eller lignende. Kravene til en tilbudsgivers egnethed til at gennemføre den udbudte kontrakt skal endvidere – hvis disse stilles – være mindstekrav.

4.1.1. Erklæringer

I forbindelse med det udbud, som kommunen afholder, er tilbudsgiver forpligtet til at fremsende en række erklæringer om, at de oplysninger, som tilbudsgiver fremsender, er korrekte. Dette skyldes, at de EU-retlige statsstøtteregler stiller krav herom.

SDFI har udarbejdet en skabelon, kommunen skal anvende til brug for indhentelse af disse erklæringer. Det er ikke muligt at anvende en anden skabelon. Et tilbud vil være ikke-konditionsmæssigt, hvis tilbudsgiveren har anvendt et andet dokument og dermed ikke har afgivet den påkrævede erklæring.

Skabelonerne kan findes her: [x]. Nedenfor fremgår de oplysninger, som indgår i erklæringen.

Erklæringen skal være et **kontraktbilag** til den hovedkontrakt, der indgås med den bredbåndsudbyder, der vinder udbuddet. Kommunen skal desuden anmode den, der vinder udbuddet, om at bekræfte, at forholdene stadig gør sig gældende i

forbindelse med kontraktindgåelsen. Erklæringen skal være underskrevet af et tegningsberettiget medlem af den virksomhed, støtten udbetales til.

Kommunen kan også vælge at anmode tilbudsgiver om at afgive andre erklæringer, fx krav i henhold til udbudsloven, eller en erklæring om, at tilbudsgiver er indforstået med, at kommunen er berettiget til at offentliggøre oplysninger om vindende tilbud, herunder pris, teknologi og navnet på den tilbudsgiver, der vinder udbuddet.

4.1.1.1. Ikkekriseramts (§ 10)

Der kan ikke tildeles eller gives støtte til en tilbudsgiver, der er kriseramts.

Hvad der forstås ved "kriseramts" er defineret i artikel 2, nr. 18, i den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER). Definitionen kan læses via dette [link](#).

I udbudsmaterialet skal der derfor stilles krav om, at tilbudsgiver skal fremsende en erklæring om, at denne ikke er kriseramts.

Der skal endvidere stilles krav om, at den tilbudsgiver, der tildeles kontrakten, skal informere kommunen, hvis tilbudsgiveren efterfølgende bliver kriseramts, eller hvis der opstår tvivl herom på tidspunktet for udbetaling af støtten.

4.1.1.2. Tilbagebetaling af støtte (§ 10)

Tilbudsgiver må ikke modtage statsstøtte, hvis denne ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af støtte, herunder tilbagebetaling af støtte, som Europa-Kommissionen har erklæret ulovlig og uforenelig med statsstøttereglerne.

Ovennævnte er et krav i henhold til de statsstøtteretlige regler, jf. artikel 4, litra a) i den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER).

4.1.1.3. Statsstøtte til dækning af de samme omkostninger (§ 10)

Tilbudsgiver må ikke modtage anden statsstøtte til dækning af de samme omkostninger, som udbuddet vedrører. Det er derfor vigtigt, at tilbudsgiver erklærer, at denne ikke har fået (herunder fået tilsagn) om dækning til de samme omkostninger fra en anden statsstøtteordning.

5.1.1.4 Ikke igangsat arbejdet/arbejdets påbegyndelse (§ 10)

Tilbudsgiver må kun modtage støtte, hvis projektet om etablering af net til højhastighedsbredbånd på de adresser, der er omfattet af udbuddet, ikke er påbegyndt før tildelingen af kontrakten. Hvad der forstås ved "ikke igangsat arbejde" er defineret i artikel 2, nr. 23, i den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER) og i bekendtgørelse nr. af om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd. Definitionen kan læses via dette [link](#).

Det vil sige, at en kommune fx ikke må have indgået aftale med en bredbåndsudbyder, inden kommunen har afholdt et udbud. Det vil være i strid med de

statsstøtteretlige regler, hvis kravet ikke overholdes. En manglende overholdelse kan medføre, at eventuelt udbetalt støtte skal tilbagebetales inklusive renter.

5.1.1.5. Støttens påvirkning på virksomhedens adfærd

Muligheden for at modtage støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd til de adresser, der er omfattet af udbuddet, har været afgørende for, at tilbudsgiver har ønsket at etablere højhastighedsbredbånd til de adresser, der er omfattet af udbuddet, og dermed har støtten givet virksomheden ønske om at iværksætte aktiviteter, som denne ellers ikke ville have iværksat.

4.1.2. Krav til etableringen af det faste bredbåndsnet

4.1.2.1. Minimumshastighed (§ 11, stk. 1)

En kommune skal stille som krav, at det net til højhastighedsbredbånd, der etableres med støtte, efter etableringen skal kunne levere en downloadhastighed på mindst 1 Gbit/s under spidsbelastningsvilkår. Kommunerne kan derfor anmode tilbudsgiver om, at tilbuddet indeholder en beskrivelse af, hvordan tilbudsgiveren vil overholde dette krav.

Ovenstående betyder, at downloadhastigheden på mindst 1 Gbit/s skal kunne leveres på den time af dagen, hvor netbelastningen er på sit højeste, dvs. under spidsbelastningsvilkår. "Under spidsbelastningsvilkår" er situationen, når mindst 10 pct. af brugerne sender samtidig ved den maksimale hastighed (nominelle), både downstream og upstream.

Hastigheden skal kunne opnås ved tilslutningspunktet, altså før tilslutning af slutbrugerudstyr.

Valg af teknologi

I udbudsmaterialet (nærmere specifikt kravspecifikationen) må der ikke stilles krav om, at en bestemt teknologi skal anvendes. Tilbudsgiverne skal derfor kunne vælge, hvilken teknologi de vil anvende, hvis den kan opfylde hastighedskravet, der er på minimum 1 Gbit/s downloadhastighed under spidsbelastningsvilkår, opfylder de tekniske parametre, jf. bekendtgørelsens bilag 1, og hvis den falder ind under definitionen af højhastighedsbredbånd, jf. § 3, stk. 1, nr. 1², i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Kommunerne kan vælge, om projektet skal være inklusive etableringen af et tilslutningsstik ind til bygningerne på de enkelte støtteberettigede adresser, der er omfattet af projektet, eller om der alene skal gives støtte til etableringen til et eksisterende eller nyetableret tilslutningspunkt, hvorefter de enkelte slutbrugere

---

² Fiberbaserede adgangsnet (FTTx), avancerede opgraderede kabel-tv-net, der mindst anvender DOCSIS 3.0-standarden og visse avancerede trådløse net, der muliggør vedvarende høje hastigheder til den enkelte abonnent.

efterfølgende kan anmode bredbåndsudbyder om at få etableret et tilslutningstik ind til bygningen på ejendommen.

Hvis kommunen har besluttet, at projektet skal være inklusive et tilslutningsstik ind til bygningerne de enkelte ejendomme, skal det fremgå af udbudsmaterialet.

Kommunen skal være opmærksom på, at de enkelte adresseejere skal give tilladelse til, at der etableres et tilslutningsstik. Det anbefales derfor, at kommunen inden udarbejdelsen af udbudsmaterialet afdækker interessen hos ejerne af de berørte adresser, så kommunen får et indblik i, hvor stor en tilslutningsprocent, som projektet forventes at have.

Det vil være muligt for kommunerne at fastsætte et højere hastighedskrav end ovenstående, herunder et krav om en bestemt uploadhastighed. Det skal dog blot sikres, at mindstekravet på 1 Gbit/s i downloadhastighed under spidsbelastningsvilkår overholdes.

I udbudsmaterialet (nærmere specifikt kravspecifikationen) skal det endvidere angives, at den bredbåndsudbyder, der modtager støtte, for egen regning vil skulle forbedre det net til højhastighedsbredbånd, der etableres, hvis nettet efter etableringen ikke kan levere en downloadhastighed på mindst 1 Gbit/s under spidsbelastningsvilkår.

Udover ovenstående hastighedskrav er det tillige et krav, at nedenstående tekniske parametre overholdes. Kommunen skal derfor også stille følgende minimumskrav til det etablerede bredbåndsnet:

"Parameter

Krav

Latenstid (to-vejs) < 30 ms

Jitter < 10 ms (inden for ethvert 15 sekunders interval)

Pakketab < 0,3 % (inden for ethvert 15 sekunders interval)"

4.1.2.2. Væsentlig forbedring (§ 11, stk. 2)

Projektet skal medføre en væsentlig forbedring i forhold til de net, der allerede eksisterer eller findes troværdige planer for etableringen af inden for en relevant tidshorisont, der ikke kan være mindre end 2 år. Det vil sige, at der skal foretages en væsentlig ny investering i bredbåndsnettet, og at det støttede net bringer væsentlige nye muligheder til markedet hvad angår tilgængelighed, kapacitet og hastighed af og konkurrence mellem bredbåndstjenester i forhold til de net, der allerede eksisterer eller findes troværdige planer for etablering af inden for den relevante tidshorisont.

Kommunen skal i denne forbindelse derfor stille krav om (i kravspecifikationen), at mindst 70 pct. af investeringerne går til bredbåndsinfrastruktur, der er nødvendig for etableringen af bredbåndsnetværket (såsom omkostninger til materialer, lønomkostninger og omkostninger til tjenester og/eller materialer leveret af eksterne leverandører). Kravet om en investering på minimum 70 pct. i bredbåndsinfrastruktur er ufravigeligt, idet det er en forudsætning for, at støtten overholder de EU-retlige statsstøtteregler.

Det skal således fremgå af den kontrakt, der indgås med den vindende bredbåndsudbyder, at denne erklærer, at 70 pct. af investeringen går til bredbåndsinfrastruktur, og at det etablerede net medfører bringer væsentlige nye muligheder til markedet hvad angår tilgængelighed, kapacitet og hastighed i forhold til eksisterende net.

4.1.3. Færdiggørelse af projektet

Kommunen skal angive, hvornår projektet senest skal være færdiggjort. Den tidshorizont, som kommunen anvender i forbindelse med indhentningen af udrulningsplaner hos udbyderne, og som minimum skal være på 2 år, vil være den samme tidshorizont, inden for hvilken projektet skal færdiggøres.

Tilbudsgiver skal i forbindelse med sit tilbud udarbejde og aflevere en tidsplan for etableringen af net til højhastighedsbredbånd, inklusive datoen for færdiggørelse. Kommunen bør udarbejde et separat kontraktbilag til, hvordan de ønsker at tilbudsgiver skal udfylde tidsplanen.

4.1.4. Dækning af adresser omfattet af udbuddet

Den bredbåndsudbyder, der modtager støtte, skal etablere net til højhastighedsbredbånd til de adresser, der er omfattet af udbuddet og som derfor fremgår den adresseliste, kommunen har udarbejdet.

Kommunen bør i sin kravspecifikation henviser til et separat kontraktbilag, hvori adresselisten fremgår.

Den bredbåndsudbyder, der modtager støtte, skal endvidere, til de adresser, der er omfattet af bredbåndsudbyderens tilbud og som fremgår af adresselisten, etablere forbindelse og tilslutning helt ind til hovedbygningen på den enkelte adresse, hvis kommunen har stillet krav om, at projektet er inklusive etablering af et tilslutningsstik på de enkelte adresser, jf. punkt 4.1.2.

Etableringen af tilslutningsstik skal ske efter dialog med og anvisning af den pågældende adresse-ejer. Hvis kommunens udbud er eksklusiv etableringen af et tilslutningsstik, skal der alene etableres net til et eksisterende eller nyetableret tilslutningspunkt, der giver de enkelte slutbrugere mulighed for efterfølgende at kunne tilslutte sig det net, der er etableret.

4.1.5. Profitabilitetsgab (§ 13)

Kommunen skal stille krav om, at tilbudsgivernes tilbud skal indeholde en detaljeret og sandsynliggjort forventning til profitabilitetsgab for det net, der etableres for 10 år fra påbegyndelsen af etableringen af nettet til højhastighedsbredbånd.

Ved profitabilitetsgab³ forstås projektunderskuddet⁴ tillagt højst 10 % af de samlede etableringsudgifter og løbende driftsudgifter i den 10-årige referenceperiode.

Ved beregningen skal tilbudsgiver estimere de investeringsomkostninger og de forventede indtægter, som tilbudsgiveren vil have i en 10-årige periode fra igangsættelsen af anlægsarbejderne. Det maksimale støttebeløb fastlægges som forskellen mellem de estimerede investeringsomkostninger og de forventede indtægter, inklusive en rimelig fortjeneste, som fastsættes til 10 pct.

Ved beregning af de støtteberettigede omkostninger skal alle anvendte tal opgøres inden eventuelt fradrag af skat og andre afgifter (moms).

Det maksimale støttebeløb, som en kommune kan yde i støtte, er projektunderskuddet med et tillæg på 10 pct. (rimelig fortjeneste) af de forventede etableringsudgifter.

Grunden til, at der kan medtages en rimelig fortjeneste er, at støtteprojektet skal være kommercielt interessant for bredbåndsudbydere, så der er incitament til at byde på projektet. Kommunen kan derfor give støtte til de afholdte omkostninger, som er støtteberettigede med et tillæg på 10 pct., der vil udgøre støttemodtagerens rimelige fortjeneste.

Hvis støttemodtagerens forventede indtægter udgør 100 pct. af de omkostninger, der forventes at være ved at etablere nettet, kan der ikke ydes støtte til projektet. Formålet med støtten er jo netop at etablere højhastighedsbredbånd til adresser, hvor omkostningerne ved etableringen overstiger de forventede indtægter.

Det er hensigten med finansieringsmodellen, at det alene er ydet støtte til afholdte dokumenterbare omkostninger, der skal tilbagebetales.

Kommunen skal i sit udbudsmateriale gøre det klart overfor eventuelle tilbudsgivere, hvordan beregningen skal se ud, således at det sikres, at kommunen har et overblik over, hvor mange midler der skal til for at få etableret et net til højhastighedsbredbånd.

---

³ Se definitionen i § 3, stk. 1, nr. 11 i bekendtgørelse nr. (x) af (x) om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

⁴ Se definitionen i § 3, stk. 1, nr. 12 i bekendtgørelse nr. (x) af (x) om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Kommunen skal udarbejde et kontraktbilag, hvori beregningen fremgår.

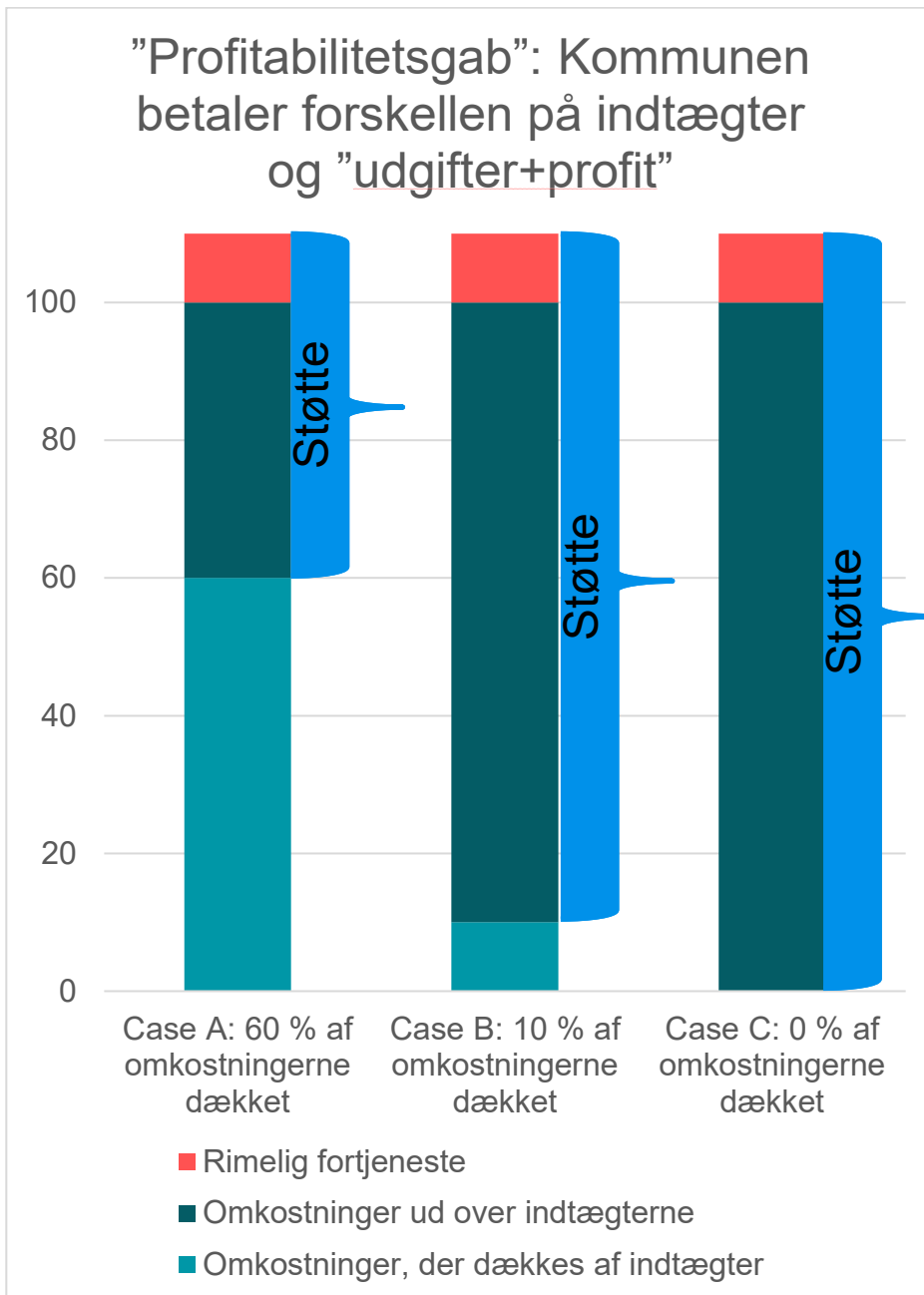
4.1.5.1. Eksempel

Støttemodtagers tilbud skal specificere de forventede indtægter (a) samt de forventede etableringsomkostninger (b).

Støttebeløbet (prisen), som tilbudsgiver byder, må maksimalt være differencen mellem a og b. Hvis differencen er 0, kan der ikke ydes støtte.

Regnestykket fra det oprindelige tilbud benyttes af kommunen til at føre tilsyn med de faktiske indtægter i en 10-årig periode for at afgøre, om tilbagebetalingsmekanismen, jf. afsnit 10, skal aktiveres.

Se illustrativt eksempel nedenfor.

4.1.6. Engrosadgang

I udbudsmaterialet (nærmere bestemt kravspecifikationen) skal der stilles krav om, at tilbudsgiver er indforstået med og vil overholde de krav, som en kommune – som støttegivende myndighed – er forpligtet til at stille til engrosadgangen hos den vindende tilbudsgiver. Engrosadgangsforpligtelsen er beskrevet i §§ 23 og 24 i bekendtgørelse [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd og er beskrevet yderligere nedenfor i afsnit 4.1.6.1 – 4.1.6.4.

Kommunen skal sørge for, at de krav om engrosadgang, som fremgår af §§ 23 og 24, indgår i kravspecifikationen og hermed også i den efterfølgende kontrakt, der indgås med den vindende bredbåndsudbyder, så det sikres, at bredbåndsudbyderen overholder reglerne om engrosadgang. For at sikre, at engrosadgangsforpligtelsen overholdes, er det SDFI's anbefaling, at kommunen er særligt opmærksom på de krav, der stilles i §§ 23 og 24.

4.1.6.1. Åben engrosadgang

Når projektet er gennemført, og nettet dermed er etableret og overholder de fastsatte hastighedskrav, skal den bredbåndsudbyder, som ejer og driver det etablerede bredbåndsnæ (nettejer), give andre udbydere adgang til det pågældende net – en såkaldt åben engrosadgang. Dette indebærer, at andre udbydere skal have mulighed for at anvende det bredbåndsnæ, der er etableret med støtte, til at levere egne tjenester til slutbrugere, som er tilsluttet det pågældende net.

Der skal gives adgang til hele det etablerede net. Dette indebærer både en adgang til accessnettet, der forbinder slutbrugerne til resten af bagvedliggende net, fx i en lokalcentral eller lignende, samt eventuelle mellemcentrale eller centrale dele af nettet, som er etableret i forbindelse med projektet. Hvis brug af eksisterende net indgår som en del af det samlede projekt, skal der også gives adgang til det eksisterende net. For at gøre engrosadgangen effektiv skal der også gives adgang til dele af nettet, som nettejer måske ikke har etableret, fx tilstrækkelig engrosadgang til aktivt udstyr, selv om der alene finansieres infrastruktur.

Adgangen til bredbåndsnættet skal tilbydes til alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på ikkediskriminerende og transparente vilkår (se mere herom nedenfor).

Muligheden for at få adgang til det etablerede bredbåndsnæ gælder i minimum 10 år regnet fra projektets færdiggørelse. Nettet skal åbnes for andre udbydere, efterhånden som nettet etableres, dvs. at der også skal løbende gives åben engrosadgang i det omfang, den etablerede infrastruktur tages i brug, og at adgangen skal gives hurtigst muligt, inden nettet sættes i drift.

I de tilfælde, hvor bredbåndsudbyderen også leverer detailtjenester til slutbrugere, betyder det normalt, at der skal gives adgang mindst 6 måneder, inden sådanne detailtjenester udbydes.

En bredbåndsudbyder kan på baggrund af en markedsundersøgelse gennemført af den uafhængige telemyndighed (Erhvervsstyrelsen) i forvejen være pålagt at give adgang til et net. I sådanne tilfælde skal priser og vilkår for adgang til det net, der er etableret med støtte, være i overensstemmelse med de forpligtelser, som bredbåndsudbyderen er pålagt i henhold til den eller de konkrete markedsafgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen, hvis de er af mere indgribende karakter.

Ejeren af det støttede net skal give engrosadgang, som defineret i artikel 2, nr. 139) i den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER), på rimelige og ikkediskriminerende betingelser.

Engrosadgang skal på grundlag af den aktuelle teknologiske udvikling mindst omfatte følgende adgangsprodukter: i) for FTTx-net: adgang til bredbåndsinfrastruktur, unbundling og bitstrømsadgang; ii) for kabelnet: adgang til bredbåndsinfrastruktur og adgang til aktive tjenester; iii) for faste trådløse net: adgang til bredbåndsinfrastruktur og adgang til aktive tjenester.

Åben engrosadgang skal til slutbrugere, der i accessleddet er forbundet med fiberkabler, som minimum omfatte netadgang til et bitstrømsprodukt frem til slutbrugeren fra et centralt punkt i nettet, og et fysisk netadgangsprodukt frem til slutbrugeren fra et decentralt punkt, det vil sige sort fiber. Ved en bitstrømstjeneste leverer bredbåndsudbyderen transmissionskapacitet mellem en slutbrugers tilslutningspunkt til nettet og det punkt i nettet, hvor øvrige udbydere kan opsamle og overtage trafikken.

Netejer kan tilbyde et virtuelt netadgangsprodukt (VULA) i stedet for et fysisk netadgangsprodukt, hvis Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur, efter høring af Erhvervsstyrelsen, godkender det virtuelle netadgangsprodukt.

Ved ansøgning om godkendelse til at tilbyde et virtuelt netadgangsprodukt i stedet for det fysiske netadgangsprodukt skal bredbåndsudbyderen vedlægge en beskrivelse af det virtuelle netadgangsprodukt, herunder produkttegenskaber, og en redegørelse for, at det virtuelle netadgangsprodukt har lignende eller tilsvarende produkttegenskaber, som det fysiske netadgangsprodukt. Adgang baseret på VULA skal gives for en periode, der svarer til levetiden for den infrastruktur, som det virtuelle netadgangsprodukt er en erstatning for.

Åben engrosadgang skal til slutbrugere, der i accessleddet er forbundet med kabel-tv-net eller en trådløs forbindelse, som minimum omfatte netadgang til et bitstrømsprodukt frem til slutbrugeren fra et centralt punkt i nettet.

De ovenfor nævnte netadgangsprodukter skal tilbydes sammen med netadgang til de tillægsydelser (såkaldte accessoriske delelementer), der er nødvendige for, at andre udbydere reelt og på lige vilkår med bredbåndsudbyderen kan tilbyde detailprodukter til slutbrugere baseret på de tilbudte netadgangsprodukter. Det kan fx være samhusning, driftsstøttesystemer, bestillingssystemer, fejlretning, strømforsyning eller lignende.

Det skal understreges, at der her alene er tale om en eksemplificering af, hvad der kan forstås ved tillægsydelser, og at de nævnte eksempler derfor ikke er udtømmende.

Den bredbåndsudbyder, som ejer og driver det etablerede bredbåndsnet (netejer), skal sikre, at opfyldelsen af forpligtelsen til netadgang sker redeligt, rimeligt og rettidigt. Det vil sige, at bredbåndsudbyderen er forpligtet til at tilbyde de relevante produkter på loyal vis og behandle kunder og eventuelle konkurrenter ordentligt.

Bredbåndsudbyderen må således navnlig ikke i administrationen af netadgangen indføre procedurer, kriterier, krav, definitioner eller andre tiltag, der er egnet til at forsinke, begrænse eller udelukke opfyldelsen af forpligtelsen til netadgang, med mindre dette er sagligt begrundet i beskyttelsesværdige hensyn.

4.1.6.2. Ikkediskriminerende vilkår

At netadgangen skal gives på ikkediskriminerende vilkår indebærer, at bredbåndsudbyderen skal sikre, at alle udbydere, der anmoder om adgang til nettet, behandles lige, hvis forholdene er sammenlignelige. Dette indebærer, at samtlige udbydere, der ønsker adgang til nettet, skal tilbydes samme betingelser og vilkår, herunder pris, hvis forholdene er sammenlignelige. Princippet om ikkediskrimination gælder, uanset hvordan bredbåndsudbyderen definerer, strukturerer eller organiserer sin organisation, sine produkter eller lignende. Ikkediskriminationsbegrebet forstås i overensstemmelse med begrebet i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (telelovens) § 43.

4.1.6.3. Transparens

En betingelse om transparens skal sikre, at netadgangen til de relevante produkter foregår på en let, gennemskelig måde i forhold til priser, vilkår, tekniske forudsætninger og betingelser.

Netejereren skal derfor i forbindelse med udbuddet af netadgangsprodukter:

- i) Give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester adgang til oplysninger om betingelser, vilkår og kommercielle forhold svarende til netadgangsaftaler indgået med interne og eksterne aftaleparter, herunder vilkår for levering og anvendelse, samt priser og tekniske forhold m.v.
- ii) Give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester adgang til alle nødvendige oplysninger i forbindelse med indgåelse af aftaler om netadgang.
- iii) Give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester adgang til oplysninger om ændringer i det eksisterende udbud af netadgangsprodukter og eventuelle nye netadgangsprodukter.

4.1.6.4. Prisen for engrosadgang

Fastsættelsen af priser for engrosadgang skal baseres på de regulerede priser, som Erhvervsstyrelsen har fastsat eller godkendt på engrosmarkederne for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted (M3HC) og engrosmarkedet for netadgang til lavkapacitetsinfrastruktur på et fast sted (M3LC). De regulerede priser

kan findes på Erhvervsstyrelsens hjemmeside (<https://erhvervsstyrelsen.dk/Afgørelser-paaengrosbredbaandsmarkedet>).

I de tilfælde, hvor der ikke findes regulerede priser, skal prisen for engrosadgang være omkostningsbaseret og stemme overens med de prisfastsættelsesmetoder, der gælder ud fra de sektorspecifikke regler. I den forbindelse henvises til bekendtgørelse om priskontrolmetoder, som indeholder de prisreguleringsmetoder, som Erhvervsstyrelsen kan anvende, når den pålægger en udbyder med stærk markedsposition en priskontrolforpligtelse. Se mere herom på Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

Hvis bredbåndsudbyderen ikke følger ovenstående principper, vil den eller de udbydere, der ønsker adgang til det etablerede net, kunne klage til Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.

4.1.7. Krav til den passive fysiske infrastruktur (§ 25)

Udover de krav, der er til den åbne engrosadgang, så skal kommunen tillige stille en række krav til den passive fysiske infrastruktur, der etableres.

Kommunen skal som tidligere nævnt herudover stille som et krav, at minimum 70 pct. af investeringerne i forbindelse med tiltaget skal gå til bredbåndsinfrastruktur, herunder etablering af passiv fysisk infrastruktur. Herved forstås investeringer i et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, fx rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger, adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne, pæle m.v.

Det skal endvidere stilles som et krav, at den passive fysiske infrastruktur skal dimensioneres, så der ud over det støttede net er tilstrækkelig kapacitet til, at nettet kan give adgang til minimum tre adgangssøgende udbydere, og at minimum 50 pct. af kapaciteten stilles til rådighed for disse.

Ejeren af den passive fysiske infrastruktur skal fx give en anden bredbåndsudbyder adgang til den overskydende kapacitet, så udbyderen kan etablere parallel infrastruktur.

Adgangen til den passive fysiske infrastruktur skal gives i overensstemmelse med reglerne om fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur i graveloven. Det medfører, at der skal gives adgang på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Idet adgangen skal gives efter gravelovens regler, er der i modsætning til adgangen til selve nettet tale om en tidsubegrænset forpligtelse, der gælder i hele det pågældende passive netelements levetid. Kravet om, at der skal gives adgang til passiv fysisk infrastruktur, bortfalder således ikke efter 10 år.

Graveloven indeholder en regel om, at adgang kan nægtes, hvis ejeren af den passive fysiske infrastruktur giver adgang til et mere forædlet produkt, fx netadgang til sort fiber. Denne regel finder ikke anvendelse på adgang til passiv fysisk infrastruktur i et støttet net. For nærmere oplysninger om graveloven regler henvises til Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs [hjemmeside](#).

Kommunen skal i den kontrakt, der indgås med den vindende tilbudsgiver, indarbejde kravene til den passive fysiske infrastruktur, der fremgår af § 25, og kravet om, at der minimum skal foretages en investering på 70 pct. i bredbåndsinfrastruktur, jf. § 11.

Kommunen skal derfor sørge for, at det indgår i kravspecifikationen og hermed også i den efterfølgende kontrakt, der indgås med den vindende bredbåndsudbyder.

4.1.7. Tidsplan

Tilbudsgiver skal i forbindelse med sit tilbud udfylde og afgive en tidsplan for etableringen af net til højhastighedsbredbånd, inklusive datoen for færdiggørelse, som skal stemme overens med den tidshorizont, der er anvendt i forbindelse med kommunens indhentelse af udrulningsplaner, jf. afsnit 4.1.3.

4.1.8. Udbetaling af midler (§§ 18-20)

Udbetaling af støtte er betinget af, at projektet gennemføres, som det er beskrevet af kommunen, herunder at projektet som minimum overholder de krav, der er fastsat i bekendtgørelsen, og som er indarbejdet i kommunens udbudsmateriale. En kommune kan vælge, at støtten skal udbetales som en engangsudbetaling eller ræteudbetalinger.

Udbetaling af midler kan alene ske til dækning af de omkostninger, der er nødvendige for etableringen af net til højhastighedsbredbånd. Tilbudsgiver skal kunne dokumentere de omkostninger, som denne har afholdt.

Der henvises nærmere herom i afsnit 9. Kommunen skal dog sikre sig, at reglerne for udbetaling af støtte fremgår af udbudsmaterialet, fx i et kontraktbilag, således at en tilbudsgiver er indforstået med reglerne, inden der afgives et tilbud.

4.1.9. Tilbagebetaling af støtte i tilfælde af overkompensation (§ 22)

Hvis projektet for det udbud, som kommunen har til hensigt at gennemføre, overstiger 10 mio. EUR, skal der skal være en tilbagebetalingsmekanisme.

Denne mekanisme skal sikre, at en kommune kan stille krav om tilbagebetaling af støtte i tilfælde af overkompensation.

Hvis en kommune er i tvivl, om hvorvidt projektet overstiger 10 mio. EUR, er det SDFI's klare anbefaling, at kommunen gør opmærksom på muligheden for krav om

tilbagebetaling, hvis projektet overstiger den fastsatte tærskelværdi. Kommunen **skal** have dette med i udbudsmaterialet, fx ved at indsætte det i et kontraktbilag.

Støtte kan kræves helt eller delvis tilbagebetalt i tilfælde, hvor:

1. de forventede etableringsudgifter, der indgår i den omkostningsberegning, som fremgår af tilbudsgiverens tilbud for nettet, overstiger de faktiske afholdte udgifter, eller
2. den faktiske fortjeneste, som udbyderen har opnået, overstiger den forventede fortjeneste.

Hvis støttemodtagerens fortjeneste i en referenceperiode på 10 år, regnet fra etableringen af det støttede net, overstiger det maksimale støttebeløb, som tager udgangspunkt i profitabilitetsberegningen, skal kommunen stille krav om, at støttemodtageren skal tilbagebetale støtten helt eller delvist.

En kommune vil dog ikke have mulighed for at kræve, at støttemodtager skal tilbagebetale den rimelige fortjeneste og op til 30 pct. heraf. Hvis beløbet overstiger denne grænse, skal kommunen dog kræve, at denne difference tilbagebetales.

4.1.10. Videreudbygning

Det er under nogle nærmere fastsatte kriterier i de europæiske statsstøtteregler fastsat, hvornår og i hvilke situationer der kan foretages videreudbygning fra et net, der er etableret med statsstøtte.

Der henvises nærmere om muligheden herom i afsnit 5.2.2. og 7, hvori det b.la. fremgår, at det skal være omtalt i den offentlige høring, som kommunen foretager, hvis der efterfølgende skal kunne ske videreudbygning.

Når kommunen indgår kontrakt med en bredbåndsudbyder, skal kommunen derfor indarbejde et kontraktvilkår, hvori bredbåndsudbyderen forpligter sig til at overholde den karantæneperiode, der er beskrevet i afsnit 5.2.2. og 7, hvis kommunen har husket at gøre opmærksom på muligheden herfor i den offentlige høring.

Hvis kommunen ikke har gjort opmærksom herpå i den offentlige høring kan der ikke sker videreudbygning.

4.2. Hvem kan byde på et projekt?

Det vil alene være bredbåndsudbydere, der kan byde på et projekt om etablering af net til højhastighedsbredbånd. Der kan dog ikke ydes støtte til en bredbåndsudbyder, der er kriseram, eller som ikke har tilbagebetalt eventuel ulovlig statsstøtte, jf. nærmere herom i afsnit 4.1.1.

Den bredbåndsudbyder, der tildeles kontrakten, vil efterfølgende blive netejer af det etablerede net og skal dermed blandt andet sikre overholdelsen af engrosvilkårene, jf. afsnit 4.1.6. Hvis tilbudsgiver er et konsortium kan de parter, der indgår i dette, indbyrdes aftale, hvem der bliver ejer af det etablerede net.

4.2.1. Virksomhedens størrelse

I udbudsmaterialet skal kommunen anmode tilbudsgiver om at oplyse størrelsen på virksomheden. Dette er en oplysning, der er nødvendig i forhold til indberetningen af udbetalt statsstøtte.

Små og mellemstore virksomheder er virksomheder, der er omfattet af definitionen af små og mellemstore virksomheder, jf. [bilag I til Kommissionens forordning \(EU\) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014](#) om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (med senere ændringer).

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor, indgår følgende tre kriterier:

3. Antal beskæftigede (=årsværk)
4. Årlig omsætning
5. Samlet årlig balance

Kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på højst 50 mio. EUR og/eller en samlet årlig balance på højst 43 mio. EUR.

Modsætningsvist er der derfor tale om en stor virksomhed, hvis denne har over 250 personer ansat, en årlig omsætning på over 50 mio. EUR og/eller en samlet årlig balance på mere end 43 mio. EUR.

Ved små virksomheder i kategorien SMV forstås virksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 10 mio. EUR.

Ved mikrovirksomheder i kategorien små og mellemstore virksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 2 mio. EUR.

Typer af virksomheder, som skal tages i beregning ved beretning af beskæftigede og beløbsstørrelsen fremgår af artikel 3 i bilag I til Kommissionens forordning. Der skal tages hensyn til, om virksomheden er:

1. en uafhængig virksomhed, jf. artikel 3(1),
2. en partnervirksomhed, jf. artikel 3(2), eller

3. en tilknyttet virksomhed. Jf. artikel 3(3).

Ovenstående har betydning for, hvilke data der skal indgå i beregningen af data, fx af antallet af beskæftigede.

De data, der skal anvendes til beregning af beløbsstørrelse og antal beskæftigede anvendes de oplysninger, der fremgår af virksomhedens seneste afsluttede regnskaber, jf. artikel 4(1) i bilag I til Kommissionens forordning.

Hvis virksomheden er uafhængig, er det kun virksomhedens egne tal for (antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance) der indgår i beregningen af virksomhedens størrelse, jf. artikel 6(1).

Hvis virksomheden er en partnervirksomhed eller en tilknyttet virksomhed, skal tallene for partnerne og tilknyttede virksomheder også indgå i beregningen af virksomhedens størrelse, jf. artikel 6(2).

4.3. Tildelingskriterier

Kommunen skal på forhånd opstille objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kvalitative tildelingskriterier og angive den relative vægtning af hvert kriterie.

Det vil være op til den enkelte kommune at fastsætte deres egne kvalitative tildelingskriterier. Det skal dog samtidig sikres, at der ikke fastsættes tildelingskriterier, der er i strid med de krav, der er redegjort for ovenfor i afsnit 4.1.

En kommune skal som ordregiver identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud på grundlag af et af følgende tildelingskriterier:

- 1) pris,
- 2) omkostninger eller
- 3) bedste forhold mellem pris og kvalitet.

Hvis kommunen vælger at anvende 'prisen' som tildelingskriterie, så vil der alene blive evalueret på tilbudsgivernes pris på den udbudte opgave. Opgaven skal som følge heraf gives til den bredbåndsudbyder, der har afgivet budet med den laveste pris (dvs. det laveste støttebeløb).

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur opfordrer til, at prisen udgør minimum 30 pct. i vægtningen, hvis kontrakten tildeles ud fra tildelingskriteriet "bedste forhold mellem pris og kvalitet".

Kommunens tildelingskriterier, herunder vægtningen af hvert kriterie, skal fremgå af udbudsbetingelserne.

4.4. Tilbudsgivers tilbud og vurderingen heraf

Kommunen skal vurdere de tilbud, som denne har modtaget i forbindelse med afholdelsen af udbuddet med henblik på at finde det økonomiske mest fordelagtige tilbud. Hvis kommunen alene modtager ét tilbud, kan kommune anvende en ekstern revisor, jf. afsnittet nedenfor.

Hvad angår kommunens forpligtelser efter afholdelse af udbuddet, herunder underretning m.v., henvises til de almindelige udbudsretlige regler. Enkelte emner berøres dog også i afsnit 9.

4.4.1. Alene modtaget ét tilbud

4.4.1.1. Muligheden for anvendelse af en ekstern revisor

Hvis en kommune alene modtager ét tilbud i forbindelse med afholdelsen af udbuddet, er det SDFI's anbefaling, at kommunen anvender en ekstern uafhængig revisor, så det sikres, at kommunen ikke betaler mere i støtte end det, der er nødvendigt. Det er imidlertid i sidste ende kommunens vurdering, om der gøres brug af en ekstern uafhængig revisor.

Det vil endvidere være frivilligt for kommunen at vurdere, om denne ønsker at gøre brug en af revisor, hvis denne modtager mere end ét tilbud.

SDFI vil ikke kunne bistå med at foretage en vurdering tilbuddet.

4.4.2. Udelukkelse, egnethed og dokumentation

Kommunen vil som ordregiver skulle vurdere, om de enkelte tilbudsgivere skal udelukkes, og kommunen skal også vurdere, om tilbudsgiverne er egnede til at gennemføre den udbudte kontrakt.

I udbudsloven sondres mellem obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde. Reglerne om udelukkes findes i udbudslovens §§ 134a-137, og der henvises hertil.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at kommunen som ordregiver har pligt til at udelukke en tilbudsgiver fra udbudsproceduren, såfremt tilbudsgiveren er omfattet af en af de obligatoriske udelukkelsesgrunde, der fremgår af udbudslovens §§ 134a-136.

Såfremt kommunen ønsker at kunne anvende en af de frivillige udelukkelsesgrunde, så skal dette på forhånd fremgå klart af udbudsbekendtgørelsen.

En tilbudsgiver er egnet til at gennemføre den udbudte kontrakt, hvis virksomheden lever op til de krav til virksomhedens egnethed, som kommunen har opstillet i udbudsmaterialet.

Kravene skal relatere sig til enten udøvelsen af det pågældende erhverv, virksomhedens økonomiske og finansielle formåen eller virksomhedens tekniske og faglige

formåen. Kravene giver kommunen mulighed for at sikre sig, at tilbudsgiverne har de nødvendige ressourcer til at gennemføre kontrakten, både i forhold til virksomhedens økonomi og i forhold til virksomhedens tekniske evner.

Kravene til virksomhedens egnethed skal stilles som minimumskrav, og de skal offentliggøres i udbudsbekendtgørelsen. Kravene skal være relevante for udførelsen af den konkrete kontrakt, og dermed hænge sammen med kontraktens genstand og værdi.

Ved vurderingen af tilbudsgivernes udelukkelse og egnethed skal kommunen acceptere det fælles europæiske udbudsdokument (ESPD) som foreløbigt bevis. Som udgangspunkt vil det udelukkende være den vindende tilbudsgiver, der skal indgive dokumentation for, at oplysningerne i ESPD'en vedrørende tilbudsgiverens udelukkelse, egnethed og udvælgelse er korrekte.

4.4.3. Tjekliste

Nedenfor er i punkttopstilling udarbejdet en tjekliste, som kommunen kan benytte til at sikre sig, at samtlige af de krav, der er gennemgået ovenfor i relation til udbudsmaterialet, er medtaget i kommunens udbudsmateriale.

Har kommunen husket følgende krav i udbudsmaterialet:

1. Vedlagt skabelon om erklæring i forhold til statsstøttereglerne?
  - 1.1. Ikkekriseramt
  - 1.2. Efterkommet krav om tilbagebetaling af støtte
  - 1.3. Ikke modtaget offentlig støtte til dækning af samme omkostninger
  - 1.4. Ikke påbegyndt arbejdet inden udbuddets afholdelse
  - 1.5. Adfærdspåvirkning
2. Indarbejdet de krav, der stilles til etableringen af net til højhastighedsbredbånd
  - 2.1. Kravet om 1 Gbit/s i download
  - 2.2. Kravet om overholdelse af parametre ift. latenstid, jitter og pakkeab
  - 2.3. Minimumsinvestering på 70 pct. i bredbåndsinfrastruktur samt bringer nye muligheder til markedet
  - 2.4. Færdiggørelse af projektet, inklusive tidsplan
3. Adresseliste over de adresser, der er omfattet af udbuddet
  - 3.1. Taget stilling til, om projektet er inkl. tilslutningstik
4. Model for profitabilitetsberegning
5. Kravene til engrosadgang, herunder prisen, jf. §§ 23 og 24 i bekendtgørelsen
6. Kravene til den passive fysiske infrastruktur
  - 6.1. Fx tilstrækkelig kapacitet til, at nettet kan give adgang til minimum tre adgangssøgende udbydere, og at minimum 50 pct. af kapaciteten stilles til rådighed for disse.
7. Bestemmelser om udbetaling af midler
  - 7.1. Taget stilling til, om det skal være engangsudbetaling eller rateudbetaling

- 7.2. Sikre, at der alene tildeles støtte til omkostninger, der er nødvendige for at etablere nettet
- 7.3. Indarbejdet vilkår om, at støtten kan kræves tilbagebetalt helt eller delvist, hvis bredbåndsudbyderen ikke overholder vilkårene i udbudsmaterialet (dvs. også kontrakten) (se nærmere herom under 9.3), herunder hvis støtten er i strid med Gruppefritagelsesforordningen
- 7.4. Indarbejdet vilkår om, hvorvidt kommunen vil yde støtte med op til 110 pct. af de oprindeligt fastsatte beløb (se nærmere herom under afsnit 9.4)
- 7.5. Indarbejdet vilkår om, at bredbåndsudbyderen forpligtes til at sende oplysninger, der er nødvendige for eventuelle rapporteringskrav overfor Styrelsen for Dataforsyning og Europa-Kommissionen.
8. Indarbejdet en tilbagebetalingsmekanisme, jf. § 22 i bekendtgørelsen
- 8.1. Mekanismen skal indarbejdes, hvis støtten overstiger 10 mio. EUR, eller hvis kommunen har en forventning herom. Styrelsen råder til, at mekanismen indarbejdes selv i de tilfælde, hvor beløbet ikke overstiger 10 mio. EUR
- 8.2. Indarbejdet vilkår om, at kommunen kan føre tilsyn med differencen mellem de forventede indtægter og udgifter, som tilbudsgiver har leveret i sit tilbud.
9. Indsat vilkår om evt. mulighed for videreudbygning

Udover de vilkår, der skal være en del af udbudsmaterialet, skal kommunen iagttagende de øvrige krav, der følger af bekendtgørelsen, b.la. i forhold til, hvilke adresser der er støtteberettigede, kortlægningen af disse adresser, den offentlige høring m.v.

Kommunen skal i øvrigt sikre sig, at den overholder de krav til udbuddet, som følger af udbudsloven.

4.5. Tilbudsgivers vedståelsesfrist

I udbudsmaterialet skal kommunen som ordregiver angive, at tilbudsgivere skal vedstå deres tilbud indtil indgåelsen af en kontrakt, dog ikke længere end 3 måneder efter udløb af fristen for aflevering af tilbud (vedståelsesfristen).

5. Kommunens ansøgning om godkendelse af projektet (først-til-mølle-princip)

Inden en kommune igangsætter et udbud, skal kommunen søge om forhåndsgodkendelse hos Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.

I første omgang skal kommunen alene indsende en ansøgning om forhåndsgodkendelse til SDFI med oplysning om, at kommunen planlægger at igangsætte et udbud med henblik på etablering af net til højhastighedsbredbånd. Kommunen skal dokumentere dette, fx ved at fremsende kopi af et beslutningsreferat fra et udvalgs- eller kommunalbestyrelsesmøde, hvor det er besluttet at igangsætte et bredbåndsprojekt i kommunen. En e-mail fra en medarbejder hos kommunen om et projekt vil dog som udgangspunkt være tilstrækkeligt.

Kommune vil herefter modtage en forhåndsgodkendelse fra SDFI om, at SDFI har registreret at kommunen vil igangsætte et projekt. Den endelige igangsættelse af et konkret udbud kan dog først ske, når kommunen har fulgt de procestrin, der er angivet i § 16, stk. 1-3, i bekendtgørelse [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, som gennemgås nedenfor. Herudover skal kommunen have opnået endelig godkendelse, jf. § 16, stk. 4

Kommunen skal derfor være opmærksom på, at der inden afholdelsen af udbuddet skal indgives to ansøgninger til SDFI.

Den første ansøgning er for at "reservere" en plads, da SDFI kun kan give 10 endelige godkendelser. Efter opnået forhåndsgodkendelse, skal kommunen igennem en række procestrin, jf. nærmere nedenfor, inden kommunen skal indgive endnu en ansøgning til SDFI om endelig godkendelse af selve igangsættelsen af det kommunale projekt.

Efter kommunen har indgivet den første ansøgning om, at denne planlægger at igangsætte et projekt om støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, og hvis kommunen har fået en forhåndsgodkendelse fra SDFI, skal kommunen afholde en offentlig høring over kommunens projekt. Kravene hertil er kort beskrevet nedenfor, og gennemgås nærmere i afsnit 5.2.

Den offentlige høring **skal** som minimum:

1. have en varighed på 30 dage,
2. inkludere de adresser, der påtænkes omfattet af udbuddet (adresseliste),
3. angive, at bredbåndsudbydere opfordres til at indmelde deres udrulningsplaner, herunder kriterierne herfor, se nærmere nedenfor,
4. angive den eventuelle mulighed for videreudbygning fra det støttede net, se nærmere afsnit 5.2.2 og 7,

Den offentlige høring skal herudover inkludere de væsentligste elementer af projektet, herunder en liste over de adresser, jf. punkt 2 ovenfor, der påtænkes omfattet af udbuddet, jf. afsnit 5.2.2. Kommunens offentlige høring.

Ved væsentligste elementer forstås herudover de krav, der stilles til det etablerede net til højhastighedsbredbånd og engrosadgangsforpligtelsen.

I forbindelse med den offentlige høring skal kommunen efterspørge udrulningsplaner fra bredbåndsudbydere for at afdække, om de har planer om at forbedre dækningen på de adresser, som kommunen påtænker skal være omfattet af udbuddet, jf. afsnit 5.2.1. Indhentning af udrulningsplaner.

Ved ansøgningen om en endelige godkendelse af et udbud, jf. nærmere herom i afsnit 6, skal kommunen angive, om de indhentede udrulningsplaner har medført, at en eller flere adresser ikke længere er omfattet af projektet.

5.1. Indsendelse af ansøgning om forhåndsgodkendelse

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur godkender ansøgninger, efterhånden som styrelsen modtager dem. En ansøgning anses dog ikke for at være modtaget af SDFI, hvis kommunen ikke har enten:

1. vedlagt den dokumentation, der kræves, for at ansøgningen er fyldestgørende, eller
2. ikke har fulgt den proces, som er fastlagt af SDFI.

Den dokumentation, der kræves, jf. punkt 1, er, at kommunen skal kunne vise, at kommunen har besluttet at planlægge at igangsætte et udbud med henblik på at støtte etablering af net til højhastighedsbredbånd. Det vil som udgangspunkt være tilstrækkeligt at fremsende en e-mail, hvor fx sagsbehandler hos kommunen angiver, at kommunen har planer herom. Det er i første omgang således ikke nødvendigt, at der fremsendes egentlig dokumentation, der konkret viser, at kommunen har til besluttet at igangsætte et projekt. SDFI anbefaler, at kommunen fremsender et underskrevet dokument. Dette kan fx være et referat fra et møde i et fagudvalg, hvor det fremgår af referatet, at dette er besluttet.

Når SDFI kan konstatere, at loftet for forhåndsgodkendelser (10) er nået, forbeholder styrelsen sig retten til at kunne kræve yderligere dokumentation fra de enkelte kommuner.

En ansøgning om forhåndsgodkendelse skal følge de anvisninger, der fremgår på SDFI's hjemmeside: [\[x\]](#). En ansøgning anses derfor ikke som værende modtaget i SDFI, hvis den angivne procedure ikke er fulgt.

I ansøgningen om forhåndsgodkendelse skal kommunen desuden oplyse, hvornår udbuddet senest vil blive igangsat. I denne forbindelse skal kommunen være opmærksom på, at udbuddet senest skal være igangsat 1 år efter igangsætningen af den offentlige høring, som skal afholdes, inden SDFI's endelige godkendelse og inden selve udbuddet igangsættes, se herom i afsnit 5.2. Krav til indhentning af udrulningsplaner og den offentlige høring.

SDFI kan alene forhåndsgodkende i alt 10 ansøgninger. Det er derfor vigtigt, at kommunen sørger for, at ansøgningen om forhåndsgodkendelse er fyldestgørende, når denne indsendes, så kommunen er sikker på, at styrelsen ikke meddeler afslag på ansøgningen.

Kommunen vil modtage en kvittering snarest muligt efter, at denne har indsendt ansøgningen. Af kvitteringen vil det blandt andet fremgå, om SDFI kan behandle ansøgningen, og hvor lang sagsbehandlingstid, kommunen kan forvente.

5.1.1. Afslag på ansøgning

SDFI meddeler afslag på en ansøgning, hvis styrelsen vurderer, at den ikke er fyldestgørende, fx hvis det kan udledes, at kommunen ikke har til hensigt at igangsætte et projekt.

Kommunen har ved et afslag på en ansøgning mulighed for at ansøge på ny. Der er dog risiko for, at styrelsen i mellemtiden har modtaget 10 ansøgninger om en forhåndsgodkendelse og derfor ikke kan forhåndsgodkende flere ansøgninger.

5.1.2. Bortfald af godkendelse

SDFI vil i forbindelse med forhåndsgodkendelsen af et kommunalt projekt fastsætte en frist for, hvornår udbuddet senest skal være igangsat. Bemærk, at SDFI skal have endelig godkendt det kommunale projekt, inden udbuddet iværksættes.

Fristen for iværksættelsen af udbuddet vil som hovedregel være baseret på, hvornår kommunen har oplyst, at udbuddet senest afholdes. Udbuddet skal senest være igangsat 1 år efter igangsætningen af den offentlige høring (som også ligger forud for SDFI's endelige godkendelse).

Hvis kommunen ikke igangsætter udbuddet inden for den frist, der blev fastsat i forhåndsgodkendelsen, bortfalder godkendelsen, og kommunen vil herefter skulle ansøge på ny.

SDFI kan kræve yderligere dokumentation fra de ansøgere, der endnu ikke har fremlagt egentlig dokumentation for, at de har planer om at igangsætte et kommunalt bredbåndprojekt. Derved sikres det, at kun de kommuner, der har til hensigt at benytte ordningen, optager de 10 mulige forhåndsgodkendelser. Hvis kommunen ikke kan fremlægge dokumentation, kan SDFI meddele kommunen, at dennes forhåndsgodkendelse bortfalder.

5.1.3. Annullering af projekt

Det skal meddeles SDFI, hvis kommunen har opnået godkendelse (gælder både forhåndsgodkendelsen og den endelige godkendelse) af et projekt, og kommunen beslutter ikke gennemføre projektet. Styrelsen vil herefter annullere godkendelsen, og denne vil ikke længere indgå i optællingen af det maksimale antal godkendte ansøgninger (10).

5.1.4. Loft for forhåndsgodkendelse af ansøgninger

SDFI kan maksimalt godkende 10 ansøgninger.

Ansøgningerne vil blive behandlet, efterhånden som styrelsen modtager disse (først-til-mølle).

En ansøgning fremsendes til SDFI pr. e-mail. Ansøgningen skal fremsendes til følgende e-mailadresse [x].

Af ansøgningen skal det klart fremgå, at der er tale om en ansøgning om godkendelse af et kommunalt udbud om etablering af net til højhastighedsbredbånd, så SDFI ikke er i tvivl herom. I emnefeltet skal der derfor stå følgende:

”Ansøgning om forhåndsgodkendelse af (indsæt kommunens navn) udbud om etablering af net til højhastighedsbredbånd”.

Ansøgningen skal evt. vedlægges dokumentation, jf. nærmere herom i afsnit 5.

En ansøgning anses ikke for at være modtaget hos styrelsen, hvis kommunen ikke har fulgt den proces, der er beskrevet ovenfor. Styrelsen skal meddele afslag, hvis den angivne proces ikke er fulgt.

Det samlede budgetloft for ordningen er på 200 mio. kr. SDFI kan derfor meddele afslag på en ansøgning, selv om loftet på 10 ansøgninger ikke er nået, hvis budgetloftet er nået. Styrelsen kan endvidere meddele afslag på den endelige godkendelse, hvis godkendelsen vil indebære, at loftet overskrides, jf. nærmere herom i afsnit 6.

5.2. Krav til indhentning af udrulningsplaner og den offentlige høring

Det er vigtigt, at kommunen overholder de krav, der stilles til indhentningen af udrulningsplaner og den offentlige høring, da overholdelsen er en forudsætning for, at der kan ydes lovlig statsstøtte.

Kravene herom er fastlagt i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, men for god ordens skyld er det beskrevet nedenfor, hvilke krav der skal overholdes. Ved tvivl, kontakt [x].

5.2.1. Indhentning af udrulningsplaner

Kommunen skal i den offentlige høring angive de adresser, som kommunen ønsker, skal være omfattet af udbuddet. Det skal fremgå klart, hvilke adresser der påtænkes omfattet. Der må således ikke være tvivl herom. SDFI anbefaler, at kommunen medtager en adresseliste, der klart identificerer de adresser, som skal være omfattet af projektet.

Kommunen har som udgangspunkt alene mulighed for at medtage en adresse i et projekt, hvis adressen fremgår af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs kort, jf. afsnit 3.3.

SDFI's bredbåndskort kan tilgås her: [X].

I forbindelse med høringen, jf. afsnit 5.2.2. Kommunens offentlige høring., skal kommunen indhente udrulningsplaner for de adresser, som kommunen ønsker omfattet af udbuddet. Dette skyldes, at det dels skal sikres, at der ikke er bredbåndsudbydere, som har lagt nye udrulningsplaner, som omfatter de pågældende adresser, og dels at udbyderne skal have mulighed for at vurdere deres interesse i at etablere net til højhastighedsbredbånd til de pågældende adresser.

Det er vigtigt, at kommunen angiver følgende kriterier, når der indhentes udrulningsplaner hos bredbåndsudbydere, således at kortlægningen foretages i overensstemmelse med de EU's statsstøtteregler.

Der skal også tages hensyn til alle eksisterende faste bredbåndsnet. Kommunen skal derfor angive i høringen, at bredbåndsudbydernes eventuelle indberetning og udrulningsplaner skal ske på følgende måde:

- i) for faste kabelnet, på adresseniveau for de lokaler, infrastrukturen går igennem
- ii) for faste trådløse accessnet, på adresseniveau for de lokaler, infrastrukturen går igennem, eller på grundlag af kortnet på højst 100 x 100 meter.

Det skal endvidere gøres klart over for bredbåndsudbydere, at de hastigheder, der skal indberettes, er oplysninger om den hastighed, som brugeren kan forvente at opnå i spidsbelastningsperioden. Spidsbelastningsperioden er den time på dagen, hvor netbelastningen er på sit højeste og under spidsbelastningsvilkår. Spidsbelastningsvilkår er, når mindst 10 pct. af brugerne sender samtidig ved den maksimale hastighed (nominelle), både downstream og upstream.

Herudover skal det gøres klart over for bredbåndsudbydere, at en udrulningsplan kun kan medtages, hvis tilslutningen kan ske uden ekstraomkostninger i forhold til den normale tilslutningsafgift, og tilslutningen skal kunne etableres inden for en kort tidsperiode på maksimalt fire uger.

I høringen skal kommunen offentliggøre alle elementerne i metoden og de underliggende tekniske kriterier, der anvendes til at kortlægge adresserne.

5.2.1.1. Mulighed for fastsættelse af milepæle

Hvis en udrulningsplan, som kommunen har indhentet i forbindelse med den offentlige høring (kommunens lokale høring), viser, at en adresse omfattet af udbuddet allerede er eller vil blive dækket med net til højhastighedsbredbånd, kan der ikke ydes støtte til den pågældende adresse, medmindre udrulningsplanen findes ikke at være troværdig.

Det er kommunen som vurderer, om en udrulningsplan er troværdig. I denne forbindelse kan kommunen – efter dialog med bredbåndsudbyderen - fastsætte en række milepæle over for udbyderen om, at denne skal forpligte sig til at etablere net til højhastighedsbredbånd inden for de fastsatte milepæle. Det er dog ikke et krav, at kommunen fastsætter sådanne milepæle.

Hvis en kommune er i tvivl om, hvorvidt en indhentet udrulningsplan er troværdig, kan kommunen enten fjerne adressen fra projektet eller anmode bredbåndsudbyderen om yderligere oplysninger, der kan underbygge troværdigheden af udrulningsplanen.

Kommunen kan anmode bredbåndsudbyderne om at fremlægge dokumentation om for udrulningsplanerne, fx planer for opstart, ledelsesbeslutninger eller forretningsplaner.

SDFI vurderer som led i den endelige godkendelse, jf. afsnit 6, kommunens vurdering af indhentede udrulningsplaner. Styrelsen kan meddele delvis godkendelse, hvorved enkelte adresser skal udgå på baggrund af de udrulningsplaner, hvis styrelsen er uenig i kommunens vurdering af udrulningsplanernes troværdighed. Dette kan i særlige tilfælde ske til trods for, at bredbåndsudbyderen ikke har medvirket til at fastsætte milepæle, hvis styrelsen vurderer, at der er risiko for markedsforvridende effekter, hvis der ses bort fra udrulningsplanerne, eventuelt efter yderligere dialog mellem styrelsen og kommunen og bredbåndsudbyderen.

I styrelsens skøn kan der bl.a. lægges vægt på bredbåndsudbyderens hørings svar om, at et støtteprojekt forstyrrer den kommercielle udrulning.

Manglende medvirken til fastsættelse af milepæle

Hvis bredbåndsudbyderen ikke medvirker til at fastsætte konkrete milepæle for en adresse, som er omfattet af bredbåndsudbyderens udrulningsplan, kan adressen tages med i kommunens projekt. Kommunen er som udgangspunkt alene forpligtet til at lægge vægt på en udrulningsplan, hvis bredbåndsudbyderen medvirker til at fastsætte milepæle.

Manglende overholdelse af milepæle fastsat som led i ét tidligere udbud kan inddrages i vurderingen af troværdigheden af indhentede udrulningsplaner fra samme bredbåndsudbyder ved senere høringer over nye udbud i samme kommune. Selvom en bredbåndsudbyder medvirker til at fastsætte milepæle for udrulning til en adresse, har kommunen ikke pligt til at lægge vægt herpå, hvis den samme bredbåndsudbyder tidligere ikke har overholdt milepæle, som er blevet fastsat af kommunen efter dialog med bredbåndsudbyderen.

Manglende overholdelse af fastsatte milepæle

Kommunen kan efter dialog med bredbåndsudbyderen fastsætte milepæle over for udbyderne, hvorefter de skal forpligte sig til at etablere net til højhastighedsbredbånd

inden for de fastsatte milepæle. Det er dog ikke et krav, at kommunen fastsætter sådanne milepæle.

Hvis bredbåndsudbyderen ikke overholder de milepæle, der er fastsat, kan kommunen med SDFI's godkendelse, hvor den pågældende udrulningsplan var eneste hindring herfor, beslutte at medtage adressen i udbuddet, hvis adressen kan nås tilføjet inden igangsættelse af udbuddet.

5.2.2. Kommunens offentlige høring

Kommunens offentlige høring over projektet skal have en varighed på minimum 30 dage, og den skal offentliggøres det sted på kommunens hjemmeside, hvor det findes mest hensigtsmæssigt, under hensyn til, at interesserede parter skal kunne finde høringen og kommentere herpå.

Ved igangsættelsen af høringen skal kommunen orientere SDFI herom og fremsende et link til kommunens hjemmeside, hvor høringen og det tilhørende materiale er tilgængeligt. SDFI vil herefter henvise til kommunens hjemmeside via styrelsens egen hjemmeside, så oplysningen om den offentlige høring når ud til flest mulige interessenter.

Høringen skal indeholde de væsentlige elementer af udbuddet, herunder en liste over de adresser, der påtænkes at være omfattet.

Ved de væsentlige elementer forstås blandt andet de krav, der er fastlagt i bekendtgørelsen nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, og som navnlig vedrører:

1. Minimumshastigheden på det net, der ønskes etableret
2. Kravene til engrosadgang, herunder prisen
3. Planlagte udbudsbetingelser
4. En liste over de adresser, der påtænkes at være omfattet.

Den offentlige høring skal opfordre interesserede parter til at fremsætte bemærkninger til udbuddet og indgive oplysninger om, hvorvidt der allerede eksisterer eller findes troværdige planer for etablering af bredbåndsnet inden for en relevant tidshorisont, der minimum skal være en periode på 2 år, og som vil kunne levere en hastighed på minimum 100 Mbit/s download. Forventer kommunen, at etableringen af det støttede net til højhastighedsbredbånd tager længere tid end 2 år, skal tidshorisonten svare til denne periode.

Kommunen skal være opmærksom på, at den tidshorisont, der indhentes udrulningsplaner for, skal svare til den tidsramme, inden for hvilken projektet skal færdiggøres, jf. afsnit 4.1.3.

I høringsmaterialet skal det desuden angives, at støttemodtageren har mulighed for videreudbygning fra det net, der etableres med støtte, til en eller flere tilstødende adresser. Kommunens midler må imidlertid ikke finansiere dette. Videreudbygningen kan derfor alene ske på kommercielle vilkår.

Kravene for en eventuel videreudbygning er, at udbygningen først må finde sted to år efter idriftsættelsen af det støttede net, hvis en af følgende situationer opstår:

i) i den offentlige høring påviser interessenterne, at den planlagte udvidelse risikerer at trænge ind i et tilstødende område, som allerede betjenes af mindst to uafhængige net med hastigheder, der svarer til det støttede nets hastighed

ii) der er mindst ét net i det tilstødende område med hastigheder, der kan sammenlignes med det støttede nets, som blev sat i drift mindre end 5 år før idriftsættelsen af det støttede net.

Hvis kommunens offentlige høring viser, at der er risiko for andre væsentlige konkurrencefordrejninger, skal støttemodtager have forbud med at foretage videreudbygning fra det støttede net.

Kommunen skal derfor sørge for at indsætte et vilkår i kontrakten med støttemodtageren, således at det sikres, at støttemodtageren i kontrakten forpligter sig til at overholde ovenstående regler vedrørende eventuel udbygning.

I høringen skal kommunen indhente udrulningsplaner, jf. afsnit 5.2.1. Indhentning af udrulningsplaner fra bredbåndsudbydere og skal i denne forbindelse angive baggrunden for, hvorfor indhentelsen finder sted. Det skal således stå klart for udbydere, hvorfor kommunen indhenter oplysningerne – altså at indhentningen er til brug for afholdelse af et udbud om etablering af net til højhastighedsbredbånd til de pågældende adresser.

5.3. Eksempel på høringstekst til brug for offentlig høring

SDFI har udarbejdet nedenstående udkast, som kommunerne kan tage udgangspunkt i, når de skal udarbejde høringsmateriale. Der er alene tale om et forslag, hvorfor kommunerne kan anvende en anden formulering og fremgangsmåde end den foreslåede. Kommunen skal dog sørge for at inkludere de krav, der er gennemgået i afsnit 4 og som ligeledes følger af bekendtgørelsen.

”Titel: Høring over (indsæt kommunens navn) over udbud om etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Rammerne for støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd fremgår af bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

[Indsæt kommune] har inden for de rammer, der er fastlagt i ovennævnte bekendtgørelse, udarbejdet vedlagte materiale. Materialet omfatter bl.a. en adresseliste

med de adresser, der vil være en del af kommunens udbud om etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Adresserne på adresselisten er identificeret ved brug af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs nationale bredbåndskort. I forbindelse med det enkelte udbud er vi forpligtet til at sende materialet i høring. Formålet med høringen er bl.a. at indhente udrulningsplaner for etablering af højhastighedsbredbånd på de pågældende adresser. I bedes derfor fremsende et høringssvar, hvis de pågældende adresser allerede har en dækning på minimum 100 Mbit/s, eller hvis I har planer om udrulning af bredbånd til de pågældende adresser inden for [Her indsættes en tidshorison, der svarer til den tid, kommunen forventer, det tager, før det støttede net er etableret, dog minimum 2 år]. Hvis vi ikke modtager et høringssvar, lægger vi til grund, at I ikke har planer om at etablere dækning på adresserne.

De væsentligste karakteristika i projektet er [Her indsættes en henvisning til de vilkår, der findes i bekendtgørelse nr. x af x om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, således at bredbåndsudbydere er informeret om de vilkår, der som minimum vil skulle overholdes, fx kravene til det net, der ønskes etableret, engrosvilkår m.v. Kommunen bør herudover indsætte øvrige væsentlige karakteristika ved projektet].

Det vil være muligt at foretage en videreudbygning fra det net, der bliver etableret, til adresser, der ikke indgår i kommunens projekt. Støttemodtager kan dog alene gøre dette, hvis det klart fremgår af høringen, at videreudbygning er tilladt, og at det sker under nærmeste fastsatte vilkår. Der knytter sig følgende kriterier, førend videreudbygning er tilladt: (Læs nærmere om kriterierne i afsnit 5.2.2. og 7).

Der kan også afgives høringssvar om andre forhold vedrørende materialet.

(Indsæt kommune) skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest (indsæt dato (minimum 30 dage)).

Eventuelle spørgsmål kan sendes til [x].

5.4. Endelig adresseliste

På baggrund af den offentlige høring, de indhentede udrulningsplaner og evt. den efterfølgende dialog med bredbåndsudbydere om relevante udrulningsplaner, udarbejder kommunen en endelig adresseliste over adresser, som vil være omfattet af kommunens udbud.

6. SDFI's endelige godkendelse af igangsættelsen af et kommunalt udbud

En kommune skal ansøge Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur om endelig godkendelse, inden kommunen igangsætter et udbud med henblik på at støtte etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Denne ansøgning vedrører ikke den proces, der er redegjort for i afsnit 4, hvor kommunen anmoder om forhåndsgodkendelse af igangsættelsen af planlægningen af et kommunalt projekt. Denne ansøgning vedrører den endelige godkendelse af selve igangsættelsen af udbudsprocessen, og denne godkendelse afhænger derfor af, at kommunen:

1. har opnået forhåndsgodkendelse af planlægningen af et kommunalt projekt, og
2. har gennemført en offentlig høring, som omfatter de elementer, der er gennemgået i afsnit 5.

Dette afsnit berører kort nogle af de oplysninger, som SDFI vil kontrollere i forbindelse med styrelsens godkendelse af en ansøgning om endelig godkendelse. Styrelsens godkendelse vedrører alene overholdelsen af reglerne i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd frem til dette tidspunkt.

Styrelsen forholder sig ved den endelige godkendelse ikke til, om relevante regler i udbudsloven og anden lovgivning er overholdt. Dette er udelukkende kommunens ansvar. Styrelsen forholder sig heller ikke til den proces, kommunen efterfølgende iværksætter vedr. udbuddet. Såfremt styrelsen konstaterer åbenlyse mangler ud over bekendtgørelses krav, kan styrelsen dog afvise at godkende ansøgningen med henvisning hertil eller henstille til, at forholdene bringes i orden med henblik på fornyet ansøgning.

Kommunen skal i forbindelse med sin ansøgning om endelig godkendelse dokumentere, at kommunen har gennemført en offentlig høring, herunder indhentet udrulningsplaner og fulgt den angivne proces herfor. Herudover skal den endelige adresseliste over de adresser, der påtænkes ydet støtte til, fremsendes til SDFI.

SDFI vil herefter bl.a. kontrollere en kommunes vurdering af en eller flere udrulningsplaner for de adresser, der er en del af udbuddet, hvis kommunen har vurderet, at udrulningsplanerne ikke er troværdige, enten pga. udbydernes manglende ønske om at bidrage til fastsættelsen af milepæle eller manglende overholdelse af tidligere fastsatte milepæle.

SDFI vil ikke kunne godkende en ansøgning, hvis denne fx ikke overholder det samlede budget for ordningen, som er på 200 mio. kr. SDFI er opmærksom på, at kommunen i sin ansøgning kun kan angive et forventet støttebeløb, da kommunen på tidspunktet for ansøgningen om endelig godkendelse ikke har modtaget tilbud på projektet. Kommunen bør dog kunne indikere over for SDFI, hvor omfangsrigt projektet er, og hvad kommunen forventer, at støttebeløbet vil beløbe sig til.

SDFI vil endvidere kunne fjerne adresser, der er med i ansøgningen, hvis styrelsen vurderer, at en udrulningsplan er troværdig, og adressen dermed ikke er støtteberettiget. Styrelsen vil således kunne meddele delvis godkendelse, hvor styrelsen er uenig i kommunens vurdering af udrulningsplanens troværdighed.

Det vil ikke være muligt at yde støtte til de adresser, der er omfattet af kommunens projekt, hvis projektet ikke opnår godkendelse fra SDFI. Skulle en kommune yde støtte uden den nævnte godkendelse, vil der være tale om ulovlig statsstøtte.

Når først SDFI's godkendelse foreligger vil det ikke være tilladt for kommunen at tilføje adresser, der skal etableres net til højhastighedsbredbånd til. Kommunen kan dog godt fjerne adresser, der har været en del af adresselisten, hvis kommunen alligevel ikke ønsker at yde støtte til adressen.

Styrelsens afgørelser i forbindelse med godkendelsesprocessen kan påklages til Teleklagenævnet.

7. Muligheden for videreudbygning fra det etablerede net

Det er muligt at foretage en videreudbygning fra det net, der etableres med støtte, hvis den pågældende kommune har gjort opmærksom på denne mulighed i den offentlige høring, jf. afsnit 5.2.2.

De nærmere krav til videreudbygningen, herunder hvilke kriterier der skal overholdes, afhænger af, hvilke tilstødende adresser der udbygges til.

En støttemodtager kan for egne midler udbygge det elektroniske kommunikationsnet, som støttemodtageren har etableret med støtte fra kommunen, til en tilstødende adresse, dvs. en adresse, der ikke er en del af det kommunale projekt. Det er dog et krav, at der i den lokale høring er gjort opmærksom på, at dette vil være tilladt, ligesom der er en række yderligere kriterier, der skal overholdes.

Kravene for en eventuel videreudbygning er, at videreudbygningen først finder sted to år efter idriftsættelsen af det støttede net, hvis en af følgende situationer opstår:

- i) i den offentlige høring påviser interessenterne, at den planlagte udvidelse risikerer at trænge ind i et tilstødende område, som allerede betjenes af mindst to uafhængige net med hastigheder, der svarer til det støttede nets hastighed
- ii) der er mindst ét net i det tilstødende område med hastigheder, der kan sammenlignes med det støttede nets, som blev sat i drift mindre end 5 år før idriftsættelsen af det støttede net.

Hvis kommunens offentlige høring viser, at der er risiko for andre væsentlige konkurrencefordrejninger, skal støttemodtager have forbud med at foretage videreudbygning fra det støttede net.

7.1. Kontraktvilkår

Kommunerne skal sørge for at indsætte et vilkår i kontrakten med støttemodtageren, så støttemodtageren i kontrakten forpligter sig til at overholde ovenstående regler vedrørende eventuel udbygning.

8. Opmærksomhedspunkter efter afholdt udbud

Når kommunen har afholdt udbuddet, skal den vurdere de tilbud, der er modtaget. I den forbindelse skal det efterses, om tilbuddet lever op til de betingelser, der er stillet i udbudsmaterialet, og om tilbuddet er fyldestgørende.

Kommunen skal endvidere efterse, om offentlig støtte er nødvendig for at realisere projektet. Hvis det viser sig, at det ikke er nødvendigt med offentlig støtte for at kunne realisere projektet, kan der ikke ydes støtte. Det vil komme an på en konkret vurdering af de indkomne tilbud, om der kan etableres net til højhastighedsadgang uden støtte.

I afsnit 4.4.1. Alene modtaget ét tilbud. er det nærmere beskrevet, hvordan kommunen skal forholde sig, hvis der kun er modtaget ét tilbud.

8.1. Underretning om tildelingsbeslutning

Efter beslutningen om tildeling af kontrakten skal kommunen underrette samtlige tilbudsgivere om tildelingsbeslutningen.

8.1.1. Konditionsmæssige tilbud

Underretningen til de tilbudsgivere, der har afgivet et konditionsmæssigt tilbud, men som ikke tildeles kontrakten, skal indeholde en kort begrundelse for beslutningen herunder det vindende tilbuds karakteristika og fordele set i forhold til det ikke-vindende tilbud, navnet på den vindende tilbudsgiver, samt hvornår standstill-perioden udløber.

8.1.2. Ikke-konditionsmæssige tilbud

Underretningen af de tilbudsgivere, der har afgivet et ikke-konditionsmæssigt tilbud, skal indeholde en begrundelse for, hvorfor tilbuddet er afvist som værende ikke-konditionsmæssigt.

Det kan fx være, hvis tilbuddet ikke lever op til de betingelser, der er stillet i udbudsmaterialet, eller hvis tilbuddet er ufuldstændigt.

8.2. Aflysning

Kommunen er ikke forpligtet til at tildele kontrakten og kan derfor aflyse udbuddet, indtil kontrakten er underskrevet, forudsat at dette ikke er i strid med det udbudsretlige ligebehandlingsprincip, eller i øvrigt er sagligt begrundet. For nærmere vejledning herom henvises til afsnit 11.4.1. i [Konkurrence og Forbrugerstyrelsens vejledning om udbudsreglerne](#).

8.3. Standstill-periode

Hvis kommunen modtager flere tilbud, skal kommunen efter underretningen om tildelingsbeslutningen afvente udløbet af en standstill-periode på mindst 10 kalenderdage, inden kontrakten indgås.

Standstill-periodens udløb skal fremgå af kommunens underretning om tildelingsbeslutningen.

Hvis der indgives en klage i standstill-perioden, har klagen automatisk opsættende virkning, og kontrakten må ikke underskrives, førend Klagenævnet for Udbud har truffet afgørelse om klagens opsættende virkning.

Umiddelbart efter udløb af standstill-perioden kan kontrakten blive underskrevet.

8.4. Indgåelse af en kontrakt

Efter afholdelsen af udbuddet, herunder de processkridt, som skal iagttages, fx underretning af alle tilbudsgivere og standstill-periode, kan en kommune indgå en kontrakt med den tilbudsgiver, som kommunen har besluttet af tildele kontrakten.

SDFI har ikke udarbejdet en skabelon til en kontrakt mellem parterne. Det vil derfor være op til den enkelte kommune at udarbejde en kontrakt for det pågældende projekt.

Kommunen skal sikre, at kontrakten ikke strider mod de bestemmelser, der er i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, og at kontrakten i øvrigt er i overensstemmelse med det afholdte udbud. Ud over, at der ikke kan fastsættes kontraktvilkår, som strider mod de regler, der er fastsat i bekendtgørelsen, må der ikke fastsættes vilkår, der strider mod Gruppefritagelsesforordningen (GBER).

SDFI vil ikke kunne føre tilsyn eller træffe afgørelse i tilfælde af misligholdelse af den indgående kontrakt, medmindre der er tale om forhold, der er reguleret af bekendtgørelsen.

SDFI opfordrer til, at kontrakten, foruden de krav, der følger af bekendtgørelsen, bl.a. indeholder bestemmelser om følgende:

- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af aftaleparterne
- Budget for projektet
- Hvilke forpligtelser, der påhviler de respektive parter
- Prissætning for tilslutning
- Ansvar og økonomi ved uforudsete hændelser, forsinkelse og lign.

8.5. Offentliggørelse af oplysninger

I medfør af Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (med senere ændringer), skal tildelt statsstøtte registreres i et offentligt webbaseret register.

Formålet med registreringsforpligtelsen er at gøre oplysninger om statsstøtte til virksomheder offentligt tilgængelige og hermed skabe transparens.

Kravet gælder for tilsagn, hvor der tildeles mere end 100.000 EUR til én virksomhed til ét projekt.

Det vil være kommunens ansvar at indberette den støtte, som kommunen giver, til Europa-Kommissionens webbaserede register, jf. afsnit 9.5. Kommunen vil også skulle indberette de oplysninger som fremgår af afsnit 9.5, til SDFI. Dette skyldes, at SDFI skal sikre, at støtteloftet for ordningen (200 mio. kr.) ikke overskrides, og at SDFI også har en rapporteringsforpligtelse over for Europa-Kommissionen.

Støtten skal registreres i [Kommissionens webbaserede registreringssystem TAM senest 6 mdr. efter tildeling af støtten](#). Det er vigtigt, at kommunen overholder 6 måneders fristen, da manglende overholdelse heraf kan resultere i, at støtten ikke er lovlig.

Kommunen kan anmode om adgang til registreringssystemet via følgende link: [Registrering af statsstøtte i EU's statsstøtterejster](#). Af hjemmesiden fremgår det, hvilke oplysninger kommunen skal fremsende, for at få adgang.

Udover den rapportering, der er nævnt ovenfor, modtager hver medlemsstat årligt en bestilling om at rapportere indbetalt støtte. En kommune vil derfor skulle oplyse overfor SDFI, hvis den har givet tilsagn/udbetalt støtte til en støttemodtager, så SDFI kan indberette støtten til Europa-Kommissionen med henblik på at sikre, at støtten er forenelig med statsstøttereglerne.

9. Udbetaling og tilbagebetaling af støtte

Kommunen skal sikre sig, at tilbudsgiver, dvs. bredbåndsudbyderen, der byder på projektet, kun modtager støtte til støtteberettigede omkostninger, og at støttemodtageren dokumenterer alle udgifter.

Der kan ikke ydes støtte til tilbudsgiverens eventuelle udgifter forbundet med afgivelse af tilbuddet på projektet, da omkostningerne hertil ikke er støtteberettigede.

Udbetalingen af støttemidler kan alene ske til dækning af afholdte dokumenterede omkostninger.

Kommunen har som udgangspunkt fleksibilitet i forhold til, hvordan udbetaling af støtten skal ske, herunder hvordan ansøgning om udbetaling skal indgives.

9.1. Støtteberettigede omkostninger

Det vil alene være omkostninger, der er nødvendige for etableringen af projektet, der kan ydes støtte til.

Ved etablering af faste trådløse accessnet (FWA) udgør de støtteberettigede omkostninger dog kun de investeringsomkostninger, der er strengt nødvendige for kunne dække de støtteberettigede adresser, herunder højden og placeringen af masten, samt omkostningerne til aktivt udstyr.

Omkostninger til anlæg af et tilslutningsstik ind til bebyggelsen på en støtteberettiget adresse, vil være en støtteberettiget omkostning, hvis kommunen i udbudsmaterialet har fastsat, at tilslutningsstik skal etableres, jf. afsnit 4.1.2.1. Hvis kommunen ikke har angivet dette udbudsmaterialet, vil det ikke være muligt at yde støtte til etableringen af et tilslutningsstik, der går ind til de respektive adresseejeres bygning, på deres ejendom.

Indirekte omkostninger (overhead) kan regnes med som støtteberettigede omkostninger, som dog højst kan udgøre 18 pct. af lønomkostningerne.

Omkostningerne opgøres eksklusive moms.

Ved køb af varer eller tjenesteydelser fra en interesseforbunden virksomhed udgør de støtteberettigede omkostninger alene den interesseforbundne virksomheds faktisk afholdte og betalte kostpris.

En interesseforbunden virksomhed er en virksomhed, der er interesseforbunden med en eller flere af projektets samarbejdspartnere på grund af et indbyrdes ejerforhold, en bestemmende eller betydelig indflydelse eller familiemæssige relationer.

9.2. Rateudbetaling eller engangsudbetaling.

Som nævnt i afsnittet ovenfor kan der alene ydes støtte til dokumenterede afholdte omkostninger, der er nødvendige for etableringen af net til højhastighedsbredbånd.

Selve udbetaling kan enten ske ved en engangsudbetaling eller ved rateudbetaling, hvis de kommunalretlige regler, herunder budgetter, tillader dette. Det er den enkelte kommune, der bestemmer, hvordan udbetaling skal ske.

9.3. Helt eller delvist bortfald af støtte

Kommunen skal stille krav om, at denne kan træffe afgørelse om, at støtten helt eller delvist bortfalder, hvis støttemodtager ikke overholder de vilkår, der er fastsat i udbudsmaterialet eller i kontrakter, der er indgået med kommunen, herunder hvis

tildeling af støtten er i strid med Europa-Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 med senere ændringer.

Det kan fx være, hvis bredbåndsudbyderen ikke overholder de vilkår, som kommunen har fastsat, herunder hvis udbyderen ikke overholder de regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Nedenfor er oplistet situationer, som kommunen kan tage højde for i sit materiale og fastsætte regler om, at støtten kan bortfalde helt eller delvist.

9.3.1. Urigtige eller vildledende oplysninger

Kommunen kan stille krav om, at bredbåndsudbyderen ikke vil modtage støtte, hvis denne har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger.

Det vil som udgangspunkt bero på kommunens vurdering, hvorvidt bredbåndsudbyderen har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger. Dette gælder i forhold til alle dele af den iværksatte proces om etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Kommunen skal dog altid stille krav om, at støtten bortfalder eller kræves tilbagebetalt, hvis støtten er tildelt eller udbetalt i strid med de statsstøtteretlige regler.

9.3.2. Projektet er ikke gennemført som forudsat

Kommunen skal stille krav om, at støtten bortfalder helt eller delvist, hvis projektet ikke er gennemført som beskrevet i udbudsmaterialet.

Om projektet (ikke) er gennemført som forudsat, vil altid bero på en konkret vurdering. Det er en vurdering, kommunen skal foretage. Det kan fx være, at det net til højhastighedsbredbånd, som støttemodtageren har etableret med støtte fra kommunen, ikke kan levere de lovede hastigheder til alle adresser.

9.3.3. Fristen for projektets gennemførelse overskrides

Hvis fristen for projektets gennemførelse overskrides, kan det overvejes, om dette skal have betydning for den støtte, der udbetales.

9.3.4. Der er indgået aftaler om arbejder eller leverancer vedrørende det konkrete projekt, før gennemførelse af udbuddet

Som tidligere nævnt, så må der ikke være indgået aftaler med en bredbåndsudbyder, inden arbejdets påbegyndelse. Dette skyldes et statsstøtteretligt krav om, at støtten skal have tilskyndelsesvirkning.

9.3.5. Støttemodtager opfylder ikke de nærmere vilkår for støtte

Kommunen skal stille krav om, at støtten skal tilbagebetales helt eller delvist, hvis støttemodtager ikke opfylder de nærmere vilkår for støtte, som kommunen har

fastsat i udbudsmaterialet eller som fremgår af reglerne i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

9.4 Støttemodtagerens projekt bliver dyrere end forventet

Hvis støttemodtageren har uforudsete omkostninger eller lavere indtægter end forventet i de forventninger, der lå til grund for støttemodtagerens omkostningsberegning kan kommunen beslutte at give støtte til afholdte dokumenterede omkostninger op til 110 pct. af det oprindeligt fastsatte støttebeløb. Herudover vil det ikke være muligt at forøge det maksimale støttebeløb.

9.5. Videregivelse af oplysninger om udbetalt støtte

Kommunen skal være opmærksom på, at statsstøtte, der overstiger 100.000 EUR, skal indberettes til Europa-Kommissionen, jf. nærmere herom i afsnit

8.5. Offentliggørelse af oplysninger. Det er noget, som kommunen selv skal sørge for, men kommunen skal orientere SDFI, når indberetningen har fundet sted.

Det er væsentligt at fremhæve, at oplysningerne skal offentliggøres senest 6 måneder efter, at støtten blev tildelt, og at de oplysninger, der fremgår af gruppefritagelsesforordningens bilag III, og som er gengivet nedenfor (pkt. 1-10), skal være tilgængelige i mindst 10 år fra det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt.

Kommunen skal derfor orientere SDFI, når kommunen har besluttet, hvilken bredbåndsudbyder der får tildelt opgaven.

Følgende oplysninger skal indberettes via Kommissionens indberetningsmodel:

1. Støttemodtagers navn
2. Støttemodtagers CVR-nummer
3. Type virksomhed (SMV/stor), da støtten blev tildelt
4. Region, hvori støttemodtageren er etableret, på NUTS II-niveau
5. Angiv NACE-reference på koncernniveau
6. Støtteelement, hele beløb i national valuta
7. Støtteinstrument (tilskud/rentetilskud, lån/tilbagebetalingspligtige forskud/ tilbagebetalingspligtigt lån, garanti, skattefordel eller skatte- og afgiftsfritagelse, risikofinansiering, andet
8. Dato for støttens tildeling
9. Målet med støtten
10. Støttetildelende myndighed

Kommunen kan finde vejledningen om indberetningen på Erhvervsministeriets hjemmeside: [Registrering af statsstøtte i EU's statsstøtteregister.](#)

9.6. Afgrænsning i forhold til de minimis-støtte

Hvis kommunen tildeler støtte efter reglerne for den kommunale støtteramme, kan kommunen ikke samtidig supplere støtten til etablering af det net til

højhastighedsbredbånd på de samme adresser ved fx at give støtte i medfør af Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/2831 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (de minimis-forordningen).

Etablering af net til højhastighedsbredbånd på en adresse kan således kun støttes af kommunen efter ét regelsæt.

De minimis-støtte vil kommunalbestyrelser kunne give i medfør af § 60 d, stk. 1 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven). Der redegøres nærmere for de minimis-regelsættet i afsnit 13. De minimis-støtte.

10. Tilbagebetaling i tilfælde af overkompensation

I tilfælde, hvor et projekt overstiger 10 millioner EUR (ca. 75 mio. kr.), skal der stilles krav om tilbagebetaling, hvis der er sket overkompensation. De nærmere krav, der skal stilles, fremgår af § 22 i bekendtgørelse om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Denne mekanisme skal sikre, at en kommune kan træffe afgørelse om tilbagebetaling af støtte i tilfælde af overkompensation. Ved overkompensation forstås, at en støttemodtager modtager mere støtte, end hvad støttemodtageren estimerede som grundlag for sin omkostningsberegning (gap-funding), som denne afgav under udbuddet, inklusive en rimelig fortjeneste).

Mekanismen skal sikre, at støttemodtageren ikke bliver overkompenseret, hvis denne fx skulle opnå en betydeligt højere indtjening end forventet.

Hvis en kommune er i tvivl om, hvorvidt projektet overstiger 10 mio. EUR, er det SDFI's anbefaling, at kommunen gør opmærksom på muligheden for tilbagebetaling i udbudsmaterialet.

Støtte kan kræves helt eller delvis tilbagebetalt i de tilfælde, hvor:

1. de forventede etableringsudgifter, der indgår i den omkostningsberegning, som er afgivet i tilbudsgiverens tilbud, overstiger de faktiske afholdte udgifter, eller
2. den faktiske fortjeneste, som støttemodtageren har opnået, overstiger den forventede fortjeneste.

Kommunen vil dog ikke have mulighed for at kræve, at støttemodtager skal tilbagebetale den rimelige fortjeneste og op til 30 pct. heraf. Hvis beløbet overstiger denne grænse, skal kommunen dog kræve, at denne difference tilbagebetales.

Ovenstående krav skal ikke forveksles med den almindelige adgang til at kræve tilbagebetaling af støtte, der er i strid med de statsstøtteretlige krav, jf. afsnit 9. Udbetaling og tilbagebetaling af støtte

SDFI anbefaler, at kommunerne også indsætter et krav om, at der skal ske tilbagebetaling i tilfælde af konstateret overkompensationen, hvis der er tale om et projekt, der udgør mindre end 10 mio. EUR.

Kommunerne vil ikke nødvendigvis kende det eksakte støttebeløb, når udbudsmaterialet udarbejdes, idet beløbet først kendes, når tilbudsgiverne har afgivet deres tilbud. Styrelsen opfordrer derfor til, som nævnt ovenfor, at der i alle tilfælde indsættes en mulighed for krav om tilbagebetaling, selv i de tilfælde hvor der er tale om et mindre projekt.

11. Tilsyn

11.1. Det kommunale tilsyn

Det er kommunen, der fører tilsyn med støttemodtagerens overholdelse af de bestemmelser, der er fastsat i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Dette betyder, at kommunen blandt andet skal påse, at støttemodtageren overholder de betingelser, som kommunen har fastsat i udbudsmaterialet, herunder at støttemodtageren etablerer net til de adresser, der er omfattet af udbuddet.

De dele af et kommunalt projekt, der ikke er reguleret i bekendtgørelsen, og som derfor ikke er omfattet af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs tilsyn, vil være underlagt det almindelige kommunale tilsyn, der føres af Ankestyrelsen.

Således vil spørgsmål om eksempelvis en kommunalbestyrelses overholdelse af rent styrelsesretlige regler i forbindelse med en sag om støtte til elektroniske kommunikationsnet, fx hvorvidt en borgmester har overskredet sin kompetence efter styrelsesretten i forbindelse med kommunens dispositioner i sagen, høre under det almindelige kommunalretlige tilsyn.

For at give Europa-Kommissionen mulighed for at føre kontrol med støtten, skal kommunen føre detaljerede registre med de oplysninger og den dokumentation, der er nødvendig for at godtgøre, betingelserne for støtten er opfyldt. De registrerede oplysninger opbevares i 10 år fra det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt.

11.2. Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs tilsyn

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur fører tilsyn med, at kommunerne overholder de regler, som styrelsen har fastsat i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

SDFI vil fx kunne føre tilsyn med, at et kommunalt projekt kun omfatter de støtteberettigede adresser, der indgik i det projekt om etablering af net til højhastighedsbredbånd, som kommunen søgte om SDFI's endelige godkendelse af. Kommunen kan dog som tidligere nævnt godt fjerne adresser fra et projekt.

Styrelsen vil herudover kunne føre tilsyn med blandt andet de processuelle og formelle krav til udbudsmaterialet, engrosadgangen til det støttede net m.v.

11.2.1. Reaktivt tilsyn

SDFI vil kunne føre et reaktivt tilsyn, hvor sager vil kunne rejses på baggrund af klager over en kommunes eller en støttemodtagende udbyder af elektroniske kommunikationsnets manglende overholdelse af de regler, der er fastsat i medfør af bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

11.2.2. Proaktivt tilsyn

SDFI vil udover det reaktive tilsyn, jf. afsnit 11.2.1. Reaktivt tilsyn, endvidere af egen drift kunne gennemføre stikprøvekontrol m.v.

11.2.3. Muligheden for at træffe afgørelse

SDFI kan i forbindelse med sit tilsyn træffe afgørelser over for kommunalbestyrelser eller støttemodtagere, hvis de ikke overholder de krav og vilkår, der er fastsat i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Enhver, der deltager i projekter, der modtager støtte efter bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, er forpligtet til efter anmodning fra Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur at afgive enhver oplysning, der har betydning for SDFI's tilsyn.

Klager over styrelsens afgørelser kan indgives til Teleklagenævnet, jf. nærmere herom i afsnit 12.4. Klageadgang over styrelsens afgørelser i forbindelse med sit tilsyn.

12. Klageadgang

I §§ 29-31 i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd er der fastsat regler om klageadgang, hvorfor der først og fremmest henvises hertil.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at klager over en kommunes eller støttemodtagers manglende overholdelse af reglerne i bekendtgørelsen kan af udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester indbringes for Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.

SDFI har mulighed for at indhente enhver oplysning fra sagens parter i forbindelse med behandlingen af klager.

SDFI's afgørelser træffes hurtigst muligt og så vidt muligt senest 4 måneder efter, at en bredbåndsudbyder har indbragt sagen for SDFI.

Klager over kommunens udbud, herunder kommunens afgørelser i forbindelse med udbuddet, kan indbringes for Klagenævnet for Udbud efter de almindelige betingelser herom.

12.1. Klageberettigede

Det er kun udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, som kan klage til SDFI over en kommunes eller støttemodtagers manglende overholdelse af reglerne i bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

12.2. Klager over udbudsretlige forhold

Hvis klagen angår selve det udbud, som kommunen har afholdt, herunder eventuelle afgørelser, som denne har truffet i forbindelse hermed, skal klagen indbringes for Klagenævnet for Udbud efter de almindelige regler herom.

I denne forbindelse henvises der til [Klagenævnet for Udbuds vejledning](#), hvori de nærmere regler for indgivelse klage er beskrevet, fx klagegebyret på 10.000 eller 20.000 kr.

12.3. Klager over engrosvilkår

Klager over vilkår og betingelser, herunder pris, for åben engrosadgang, kan af udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester indbringes for SDFI.

Ved klager over de forhold, der er nævnt ovenfor, kan SDFI, efter høring af Erhvervsstyrelsen, træffe afgørelse om fastsættelse af vilkår, betingelser, herunder pris, for åben engrosadgang til det støttede net.

12.4. Klageadgang over styrelsens afgørelser i forbindelse med sit tilsyn

Klager over Styrelsen for Dataforsyning og Infrastrukturs afgørelser, som styrelsen måtte træffe i forbindelse med sit tilsyn, vil kunne indgives til Teleklagenævnet efter de almindelige klageregler i telelovens § 76, stk. 1.

For så vidt angår den kortlægning, som Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har gennemført, og som kommunen har anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af udbuddet efter bekendtgørelse nr. [x] af [x] om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, er der ikke tale om, at Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har truffet en afgørelse. Spørgsmål om kortet vil således ikke kunne påklages.

13. De minimis-støtte

I teleloven er der fastsat mulighed for, at kommuner kan give de minimis-støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet.

Ved de minimis-støtte forstås støtte der gives i medfør af Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/2831 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (den såkaldte de minimis-forordning).

I henhold til forordningen opfylder de minimis-støtte ikke alle kriterierne for at udgøre statsstøtte i henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og anses derfor for at være lovlig støtte inden for EU. Det skyldes, at de minimis-støtte beløbsmæssigt vil skulle holde sig under en fastsat bagatelgrænse med udgangspunkt i den enkelte støttemodtager. Dette begrænser den fordel, som en støttemodtager kan opnå ved at modtage støtten.

De minimis-forordningen fritager derfor projekterne fra de mere omfattende krav, som stilles til større projekter, der fx etableres i henhold til de regler, der er fastsat i medfør af gruppefritagelsesforordningen (GBER) og som er beskrevet oven for.

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har mulighed for at fastsætte supplerende regler for den støtte, som kommuner kan give til etableringen af elektroniske kommunikationsnet. Eventuelt fastsatte regler vil supplere de regler, der følger direkte af forordningen.

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har på nuværende tidspunkt ikke fastsat yderligere regler, men styrelsen opfordrer til, at der alene gives støtte til etablering af bredbånd til de adresser, hvor udsigten til at få adgang til net til højhastighedsbredbånd er meget lang, og at de vilkår, der er beskrevet i afsnit 4 ligeledes overholdes.

13.1. Støtteloft

For støtte, der ydes i medfør af de minimis-forordningen, er det bl.a. en betingelse, at den samlede de minimis-støtte til en enkelt virksomhed ikke overstiger 300.000 EUR i de seneste tre regnskabsår. Det er også en betingelse, at støttemodtager ikke modtager eller har modtaget støtte efter anden lovgivning til de samme tiltag.

Med henblik på det fastsatte loft angives støtte som et kontant tilskud. Alle anvendte tal skal være brutto, dvs. før eventuelt fradrag af skat og afgifter.

Støtte, der udbetales i flere rater, tilbagediskonteres til dens værdi på det tidspunkt, hvor den blev ydet. Den rentesats, der anvendes til tilbagediskonteringsformål, er den gældende tilbagediskonteringsrate på tidspunktet, hvor støtten blev ydet.

Det er derfor vigtigt, at kommunen sikrer, at der ikke ydes de minimis-støtte til en støttemodtager, der medfører, at den samlede de minimis-støtte, som er ydet til den pågældende virksomhed, kommer til at overstige støtteloftet. Gør kommunen dette, risikerer støttemodtageren at skulle tilbagebetale støtten med renter.

Det er støttemodtager, som har ansvaret for løbende at holde styr på, hvor meget de minimis-støtte den har modtaget, og oplyse dette korrekt over for kommunen i forbindelse med tilsagn om støtte.

13.2. Virksomhedsbegrebet

Det er vigtigt, at kommunerne kender det virksomhedsbegreb, der er fastsat i de minimis-forordningen, da det har en væsentlig sammenhæng med forordningens støtteloft, der indebærer, at det samlede støtteloft til en enkelt virksomhed ikke må overstige 300.000 EUR over en periode på 3 år.

Kommunen skal få den virksomhed, der ansøger om de minimis støtte, til at forholde sig til, om der mellem virksomheden består en af de forbindelser består af de forbindelser, der er nævnt nedenfor, således at det sikres, at der ikke udbetales støtte, der overstiger det fastsatte loft.

Ved en "enkelt virksomhed" forstås alle virksomheder, mellem hvilke der består mindst én af følgende former for forbindelse:

- a. en af virksomhederne besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærene eller deltagerne i en anden virksomhed,
- b. en af virksomhederne har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed,
- c. en af virksomhederne har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter,
- d. en af virksomhederne, der er aktionær eller deltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre aktionærer eller deltagere i denne anden virksomhed over flertallet af aktionærernes eller deltagernes stemmerettigheder.

Virksomheder mellem hvilke der, via en eller flere andre virksomheder, består en af de i første afsnit a) til d), nævnte forbindelser, betragtes også som en enkelt virksomhed.

Hvis en virksomhed deles i to eller flere selvstændige virksomheder, skal den de minimis-støtte, der blev ydet inden delingen, henregnes til den virksomhed, som havde gavn af den, hvilket i princippet er den virksomhed, som overtager de aktiviteter, som de minimis-støtten blev anvendt til. Såfremt en sådan henregning ikke er

mulig, fordeles de minimis-støtten forholdsmæssigt på grundlag af den bogførte værdi af de nye virksomheders egenkapital på den reelle dato for opdelingen.

13.3. Den 3-årige periode

Som det fremgår ovenfor, må kommuner alene give 300.000 EUR i støtte til en enkelt virksomhed over en periode på 3 år.

Den treårsperiode, der skal tages i betragtning ved anvendelsen af de minimis-forordningen, bør være glidende. For hver ny de minimis-støtte skal der således tages hensyn til den samlede de minimis-støtte, der er ydet i de forudgående 3 år.

13.4. Hvornår anses støtten for ydet?

De minimis-støtte anses for ydet på det tidspunkt, hvor støttemodtageren har opnået ret til at modtage støtten i henhold til gældende national ret, uanset datoen for udbetalingen af de minimis-støtten til støttemodtageren.

Det skal klart fremgå, at der er tale om de minimis-støtte. Konsekvensen af, at det ikke fremgår klart, kan være, at støtten anses for at være ulovlig, og at den dermed skal tilbagebetales.

13.5. Kumulering af støtte

De minimis-støtte må ikke kumuleres med statsstøtte til de samme støtteberettigede omkostninger, hvis en sådan kumulering vil overstige den højeste relevante støtteintensitet eller det højeste relevante støttebeløb, der er fastsat i en gruppefritagelsesforordning (GBER) eller en afgørelse vedtaget af Kommissionen for de særlige omstændigheder i den konkrete sag.

De minimis-støtte, som ikke ydes til eller ikke kan henføres til specifikke støtteberettigede omkostninger, kan kumuleres med anden statsstøtte, der er ydet i henhold til en gruppefritagelsesforordning eller en afgørelse vedtaget af Kommissionen.

Ovenstående medfører derfor, at en kommune ikke vil kunne give støtte til at dække de samme omkostninger både efter de minimis-forordningen og efter reglerne om den kommunale støtteramme, da sidstnævnte administreres i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER).

13.6. Overvågning og rapportering

Det er fastlagt i de minimis-forordningen, at al ydet de minimis-støtte pr. 1. januar 2026 skal indberettes i et centralt register på nationalt plan eller på EU-plan.

Oplysningerne i det centrale register skal omfatte identificering af:

1. støttemodtageren,
2. støttebeløbet,

3. datoen for ydelse af støtten (fx datoen for tilsagn),
4. den støtteydende myndighed,
5. støtteinstrumentet og
6. den berørte sektor på grundlag af den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Den Europæiske Union.

Indtil det centrale register er oprettet og dækker en periode på 3 år, skal en kommune, der ønsker at yde de minimis-støtte til en virksomhed, give den pågældende virksomhed skriftlig eller elektronisk meddelelse om støttebeløbet udtrykt i brutto-subventionsækvivalent, fx i form af direkte tilskud, og om støttens karakter af de minimis-støtte under direkte henvisning til forordningen.

Inden en kommune yder støtten, skal den desuden indhente en skriftlig erklæring eller en erklæring i elektronisk form fra virksomheden om al anden de minimis-støtte omfattet af de minimis-forordningen eller andre de minimis-forordninger, som virksomheden har modtaget i en given periode på tre år.

Det er endnu uafklaret, om der i Danmark oprettes et nationalt register. Erhvervsministeriet er ved at afklare dette. Spørgsmål i relation til registeret kan i første omgang rettes til SDFI, som herefter eventuelt vil tage kontakt til Erhvervsministeriet.

13.6.1. Fristen for indrapportering

De oplysninger, der er nævnt i afsnit 13.6. Overvågning og rapportering, skal indberettes i det centrale register om de minimis-støtte senest 20 arbejdsdage efter ydelse af støtten.

13.6.2. Fortegnelse over de minimis-støtte

Det er et krav i de minimis-forordningen, at der skal føres fortegnelser over registrerede oplysninger om individuel de minimis-støtte i 10 år fra den dato, hvor støtten ydes.

Kommunen skal derfor sørge for at opbevare oplysninger herom i 10 år, regnet fra datoen for et afgivet tilsagn om støtte.

13.6.3. Forpligtelse til udlevering af oplysninger til Kommissionen efter anmodning

I forordningen er et krav om, at medlemsstater inden for 20 arbejdsdage eller inden for en længere frist, der er fastsat i anmodningen, efter Kommissionens skriftlige anmodning giver alle de oplysninger, som Kommissionen finder nødvendige for at kunne vurdere, om betingelserne i forordningen er opfyldt, især hvad angår det samlede beløb, som en virksomhed har modtaget i de minimis-støtte.

Det er således vigtigt, at kommunen først og fremmest overholder de krav, der er til selve ydelsen af støtten, men også at kommunen overholder de øvrige krav i

forordningen, herunder kravet til opbevaring af oplysninger, så man let kan finde de oplysninger, som Kommissionen evt. efterspørger.

13.7. Erklæring om de minimis-støtte

Inden en kommune yder støtte, skal kommunen indhente en skriftlig erklæring eller en erklæring i elektronisk form fra virksomheden om al anden de minimis-støtte omfattet af forordningen eller andre de minimis-forordninger, som virksomheden har modtaget i det indeværende og de to foregående år.

Kommunerne kan med fordel anvende denne skabelon: [\[x\]](#).

14. Regelgrundlag

14.1. Den kommunale støtteramme

Rammerne for den kommunale støtteramme er fastsat i medfør af § 60 d, stk. 2, i lov nr. [\[x\]](#) af [\[x\]](#) om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd.

Bestemmelsen giver Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur mulighed for at fastsætte regler om gennemførelse og administration af støtteprojekter som nævnt i § 60, d, stk. 1 (støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet), herunder de støtteberettigede foranstaltninger og aktiviteter samt vilkår og betingelser for støtte, herunder åben engrosadgang, for at sikre, at Europa-Kommissionens statsstøtte-regler overholdes.

Reglerne er udmøntet i bekendtgørelse nr. [\[x\]](#) af [\[x\]](#) om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd, som træder i kraft den 1. juli 2024.

Det er kommunens ansvar, at støtten gives inden for rammerne af de regler, der er fastsat i bekendtgørelsen, da det vil være kommunen, der som den støttegivende myndighed, er ansvarlig for, at støtten gives på et lovligt grundlag, samt at kontrakter m.v. er i overensstemmelse med gældende ret, herunder EU's statsstøtteregler. Med lovligt grundlag forstås, at støtten bliver givet inden for de rammer, der gælder efter EU's statsstøtteregler.

14.1.1. Erhvervsfremmeloven

Fra det tidspunkt, hvor bekendtgørelse nr. [\[x\]](#) af [\[x\]](#) om kommunal støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd træder i kraft, kan en kommune ikke på eget initiativ anvende en anden ramme til at støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd (udover de minimis-støtte, jf. afsnit 13. Det vil således ikke være muligt for en kommune at benytte de mere generelle regler i lov nr. 1518 af 18. december 2018 om erhvervsfremme (erhvervsfremmeloven), hvis en kommune ønsker at give støtte til udrulning af højhastighedsbredbånd.

14.2. De minimis-støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har for nuværende ikke fastsat supplerende krav til den de minimis-støtte, der kan ydes. Det er således alene de krav, der er fastsat i de minimis-forordningen, som skal iagttages. Der henvises til afsnit 13.

De minimis-forordningen kan tilgås via dette link: [\[X\]](#).

15. Hvor kan man finde svar på spørgsmål om støtteordningen?

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har samlet information om rammerne for den kommunale støtte til etablering af net til højhastighedsbredbånd på styrelsens hjemmeside.

På hjemmesiden er der angivet nogle overordnede karakteristika for rammen, herunder nogle kontaktpersoner i styrelsen, som kan kontaktes. Spørgsmål bedes dog rettes til (indsæt postkasse).

SDFI vil løbende lægge spørgsmål og svar på hjemmesiden, hvis der er tale om spørgsmål, som vurderes at have en generel interesse.

Hvis man som bredbåndsudbyder har spørgsmål til de enkelte kommuners udbudsmateriale, bedes de stillet til de respektive kommuner.

Bilag

Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur har udarbejdet en række skabeloner med henblik på at lette det administrative arbejde for kommunerne. Det vil som udgangspunkt være valgfrit for kommunen, om den ønsker at gøre brug af disse, medmindre der er tale om en blanket, der skal benyttes, fx de erklæringer, der er nævnt i afsnit 4.1.